

FRAGMENTA IOANNEA SINOLOGICA

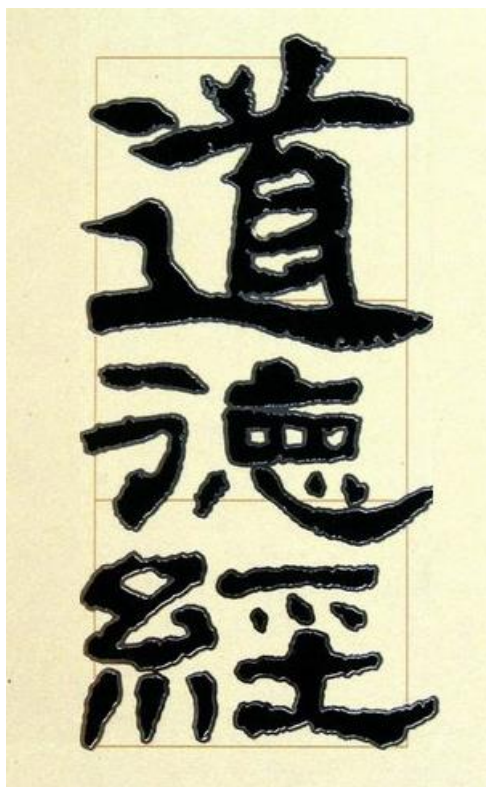
Sinogramy čínských znaků Tao te t'ingu 3: 19.-27. kapitola

Sinograms of the Chinese characters of the Dao De Jing 3: Chapter 19-27

Rostislav FELLNER

Centre for Ecological Research and Education
Vinařice 48, 267 01 p. Králův Dvůr, Czech Republic

e-mail: poustevna.bacin@gmail.com

Obr. 1 Tao te t'ing – jako zdroj pro studium čínských znaků.

Fig. 1 Dao De Jing – as a resource for studying Chinese characters.

Fellner R. (2025): Sinogramy čínských znaků Tao te t'ingu 3: 19.-27. kapitola. – Fragn. Ioann. Collecta 34: 5-45.

Je předložen soupis 192 sinogramů čínských znaků (*sensu* Lyssenko & Weulersse 1986, viz Bellassen & Zhang 1997) z dalších devíti kapitol Tao te t'ingu (19.-27. kapitola), včetně znaků obsažených v recentně objevených verzích Kuo-tien, Ma-wang tuej a Pej-ta Lao-c'.

Klíčová slova: *Tao te t'ing, čínské znaky, sinogramy*

Fellner R. (2025): Sinograms of the Chinese characters of the Dao De Jing 3: Chapter 19-27. – Fragn. Ioann. Collecta 34: 5-45.

An inventory of 192 sinograms of Chinese characters (*sensu* Lyssenko & Weulersse 1986, see Bellassen & Zhang 1997) from the other nine chapters of the Dao De Jing (chapter 19-27) is presented, including characters contained in the recently discovered versions of the Guodian, Mawangdui and Beida Laozi.

Key words: *Dao de jing, Chinese characters, sinograms*

ÚVODEM

Termín „sinogram“ zavedli původně Nicolas Lyssenko a Delphine Weulersse ve své práci „Méthode programmée du chinois moderne“ (Lyssenko & Weulersse 1986). Systematicky jej následně začali používat např. Joël Bellassen a Zhang Pengpeng ve své učebnici čínštiny nazvané „A Key to Chinese Speech and Writing“ (Bellassen & Zhang 1997). Sinogram podle nich zachycuje tři základní prvky čínského znaku: 1) rozpis tahů podle jejich pořadí s vyznačením směru tahu; 2) rozložení znaku na grafické skladebné prvky a jim odpovídající významové prvky; 3) původní podobu znaku a jeho vysvětlení. Pro naše účely popisu čínských znaků obsažených v Tao te t'ingu využíváme takto navrženou strukturu termínu „sinogram“, ale při tom v praxi sledujeme pouze druhý a třetí prvek strukturovaného sinogramu čínského znaku ve smyslu Bellasena a Zhanga (Bellassen & Zhang op. cit.); první zmiňovaný prvek (rozpis tahů) není pro náš výklad relevantní. Nebudeme rovněž používat termín „sinogram“ v jeho nestrukturovaném pojetí jako určitého specifického synonyma k pojmům „čínský znak“ nebo „čínské znakové písmo“, což je použití, ke kterému přistoupili v poslední době Slaměníková a Uher (2022).

Sinogramy čínských znaků jsme začali zpracovávat původně pro účastníky kurzu „Čínština – svět psaný znaky“ a pak i návazného „Interpretačního kurzu Tao te t'ingu“ na Svatojánské koleji – vyšší odborné škole pedagogické ve Svatém Janu pod Skalou. Systematicky byly sinogramy zařazovány zejména v rámci postupně vznikajících skript pro účastníky těchto kurzů pod názvem „Čínština podle Tao te t'ingu“. První kapitola Tao te t'ingu byla tímto způsobem poprvé kompletovaná 11. 11. 2006, revidovaná pak znovu při novém běhu kurzu v roce 2008, a opět pak v roce 2022 pro účastníky nového kurzu „Tao te t'ing krok za krokem“, organizovaného v Zámeckém dvoru ve Všeradicích (Fellner 2022a). Ve zkrácené verzi pak byl text této 1. kapitoly Tao te t'ingu publikován i ve sborníku „*Fragmenta Ioannea Collecta*“ (Fellner 2007). Dalších osm kapitol následovalo obdobně, včetně jejich publikování ve zkrácené verzi (Fellner 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013a, 2013b, 2014). Sinogramy z těchto prvních devíti kapitol, a rovněž sinogramy z dalších následujících devíti kapitol (10. – 18. kapitola), byly již publikovány dříve (Fellner 2022b, 2024).

V tomto příspěvku je předložen soupis čínských znaků obsažených nově v dalších devíti kapitolách Tao te ťingu, tj. v devatenácté až dvacáté sedmé kapitole (ve standardním řazení kapitol) spolu s jejich sinogramy (znaky obsažené již v předchozích kapitolách se tu tedy znovu neopakují). Znaků jsou pět řazeny abecedně podle jejich nejběžnější výslovnosti (přepis do latinky je uváděn v čínském přepisu *pchin-jin*), spolu s údaji o tom, ve které kapitole se znak v Tao te ťingu poprvé vyskytuje, a zda to je v klasické, tj. „wangpiovské“ verzi (označeno písmeny WB)¹, anebo ve starších, recentně objevených verzích, označovaných jako „Kuo-tien“ (označeno GD)², „Ma-wang tuej“ (označeno MWD)³ anebo „Pej-ta Lao-c“ (označeno BD)⁴.

Vlastní připojené sinogramy pak zahrnují nejprve **výslovnost** čínského znaku v současné čínštině a jeho běžný **význam** (případně též v hranatých závorkách alternativní význam navrhovaný specificky při interpretaci Tao te ťingu), dále jeho **skladebné prvky**, jež mohou být případně též nositeli jeho významu (pakliže se znak skládá z vícera skladebných prvků), a konečně navrhovanou **kontextuální interpretaci**⁵, s přihlédnutím k původní podobě znaku v písmu na želvích krunýřích a kostech 甲骨文 *jiǎ gǔ wén*, případně v písmu na bronzích 金文 *jīn wén* či v pečetním písmu 篆书 *zhuàn shū*, tam, kde je to možné. Pro úplnost je u některých znaků za lomítkem uvedena i jeho variantní (starší) grafická podoba, a v závorce i podoba znaku v jeho zjednodušené podobě, pokud existuje. Běžný význam znaků je standardně uváděn podle Vochaly (Vochala 2003), s přihlédnutím k některým dalším dostupným zdrojům (Ošanin 1983, Lin 1999, <https://www.zhongwen.com/> aj.) a potřebám překladu těchto znaků v rámci Tao te ťingu. Tučně jsou uváděna samostatná slova; není-li význam uveden tučně jedná se zpravidla o slovo s omezenou samostatností (případně o vázaný morfém apod.). Při kontextuální interpretaci čínského znaku je pak přihlíženo k různým alternativám jeho možné sémantické analýzy (Li 1993; Yin & Rohsenow 1994; Wang 1997; Sears on-line 2003-2024 aj.). Má-li znak běžně více jak jeden způsob výslovnosti je jeho sinogram zařazen pouze jednou, zpravidla pod běžnějším způsobem výslovnosti, a na další frekventovanější způsob výslovnosti je proveden výběrově odkaz na příslušném místě podle abecedního řazení. Na několika místech je zařazen též symbol → ve významu „být ekvivalentem (něčeho)“.

¹ Tzv. Wang Piovská edice Tao te ťingu ze 3. stol. n. l. (Wang Bi 王弼, 226–249 n. l., neotaoistický učenec) představovala minimálně do 70. let 20. století nejrespektovanější a širokým konsenzem prakticky kodifikovanou verzi textu sloužící jako podklad pro většinu jeho překladů a interpretací.

² Kuo-tien (Guodian, 郭店, archeologický nález z roku 1993 z hrobky datované snad až do 4. stol. př. n. l.), což jsou jen některé kapitoly z Tao te ťingu psané na bambusové proužky (částečně přeházené, částečně poškozené), s natolik archaickými znaky, že u nich často není konsensus, pokud jde o jejich ekvivalenty v současné čínštině.

³ Ma-wang tuej (Mawangdui, 馬王堆, archeologický nález z roku 1973 z hrobky datované do roku 168 př. n. l.) text A a text B (dvě poněkud odlišné verze), představují texty Tao te ťingu psané na hedvábí, s kapitolami řazenými v obráceném pořadí jako v Pej-ta Lao-c', tj. nejprve „Te ťing“ a potom „Tao ťing“.

⁴ Pej-ta Lao-c' (Beida Laozi, 北大老子, kolekce bambusových proužků získaná Pekingskou univerzitou v roce 2009, datovaná do období cca 100 př. n. l.), rozdělená na 老子上經 Laozi Shangjing a 老子下經 Laozi Xiajing a tvořená celkem 77 kapitolami, řazenými v obráceném pořadí, nejprve „Te ťing“ a potom „Tao ťing“.

⁵ Podrobněji k problematice kontextuálního přístupu při výuce a interpretaci čínských znaků viz Fellner (2005).

Čínské znaky 19.-27. kapitoly Tao te t'ingu a jejich sinogramy:

阿 ā/ē – WB kap.: 20

阿	ā	předpona jmen a příbuzenských termínů vyjadřující laskavé označení;
	ē	přiklánět se k, ohýbat se; být licoměrný, být lstivý, lichotit, podbízet se; event. i substitut znaku 呵 hē jako citoslovce odsouzení „fuj“ (Sehnal 2013)
● 阜 fū + 可 kě = návrší (R.170 阜 v pozici vlevo) + „moci“		
→ přiklánět se k tomu, kdo je zrovna na návrší 阜 fū, a tedy mocný 可 kě (srv. na bronzích: ; v 篆书 zhuàn shū:)		

頒(頒) bān – GD kap.: 19

頒(頒)	bān	udělovat, obdarovat; zveřejnit, rozhlásit
● 分 fēn + 頁 yè = „rozdělit“ + „stránka“ (R.181)		
→ rozhlásit, tj. hlasitě se vztyčenou hlavou zveřejňovat, rozdělovat 分 fēn 頁 yè zprávu (srv. v 篆书 zhuàn shū:)		

暴/暴 bào – MWD kap.: 23

暴/暴	bào	prudký, bouřlivý; divoký, vznětlivý
● 日 rì + 共 gòng + 水 shuǐ = slunce (R.71) + „dohromady“ + „voda“ (R.85)		
→ původně možná i prudký útok parohy; později rozhazování kukuřice na slunci, aby vyschla (srv. v 甲骨文 jiǎgǔwén: ; v 篆书 zhuàn shū:)		

倍 bèi – WB kap.: 19

倍	bèi	-krát; -násobně; násobek
● 亻 rén + 音 pǐn = člověk (R.9 人 v pozici vlevo) + přerušit		
→ kolikrát někdo 亻 rén plivnul či byl přerušen v řeči 音 / 否 pǐ / 否 pǐ / 否 pǐ (srv. v 篆书 zhuàn shū:)		

本 běn – MWD/BD kap.: 26

本	běn	stonek, stvol, lodyha, stéblo, kořen; kořeny, původ, základ, zdroj; výtisk, vydání; vlastní; původní; kapitál; nynější, tento; sešit; numerativ pro knihy
→ piktogram stromu s vyznačením té části, kde jsou kořeny (srv. na bronzích: ; v 篆书 zhuàn shū:)		

鄙 *bǐ* – WB kap.: 20

鄙	<i>bǐ</i>	nekultivovaný, nízký, bídný; přezírat
● 畧 <i>bǐ</i> + 邑 <i>yì</i> = (malý) přebytek + město (R.163 邑 v pozici vpravo)		
→ město 邑 <i>yì</i> s jen <u>bídnými</u> rezervami obilí v silu 畧 <i>bǐ</i> (srv. v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i> : 𠩺; na bronzích: 𠩺; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 𠩺)		

便 *biàn/pián* – GD kap.: 19

便	<i>biàn</i>	pohodlný; vhodný; obyčejný, jednoduchý, prostý; tělesná potřeba, ulevit si, ulehčit si
	<i>pián</i>	např. ve spojení 便宜 <i>piányi</i> : levný, laciný
● 亻 <i>rén</i> + 更 <i>gēng/gèng</i> = člověk (R.9 人 v pozici vlevo) + měnit/ještě více		
→ člověk 亻 <i>rén</i> , který volí <u>vhodný</u> způsob, jak si něco <u>ulehčit</u> 更 <i>gēng</i> (srv. na bronzích: 𠩺; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 𠩺)		

辨 *biàn* – GD kap.: 19

辨	<i>biàn</i>	rozlišovat, lišit, odlišovat, rozeznávat
● 刂 <i>dāo</i> + 辨 <i>biàn</i> = „nůž“ (R.18 刀 v pozici vpravo) + vzájemné obviňování		
→ ostře 刂 <i>dāo</i> <u>rozlišovat</u> , kdo je vinen a kdo jen svaluje vinu na druhého 辨 <i>biàn</i> (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 辨)		

辯(辨) *biàn* – GD kap.: 19

辯(辨)	<i>biàn</i>	diskutovat, přit se, logicky argumentovat
● 言 <i>yán</i> + 辨 <i>biàn</i> = slova (R.149) + vzájemné obviňování		
→ útočí-li na sebe slova 言 <i>yán</i> 辛 <i>xīn</i> 辛 <i>xīn</i> , znamená to <u>přit se</u> (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 辯)		

泊 *bó/pō* – WB kap.: 20

泊	<i>bó/pō</i>	zůstat; zakotvit, uvázat (loď); nepohyblivý, pokojný, tichý; jezero; přístav
● 氵 <i>shuǐ</i> + 白 <i>bái</i> = „voda“ (R.85) + „bílý“		
→ na vodě 氵 <i>shuǐ</i> <u>ukotvit</u> loď (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 泊)		

博/博 *bó* – MWD kap.: 20

博/博	<i>bó</i>	bohatý, hojný, rozsáhlý; (rozsáhle) vzdělaný; hrát hazardní hry, vyhrát
● 十 <i>shí</i> + 專 <i>fū</i> = „deset“ + rozprostírat se		
→ desateronásobně 十 <i>shí</i> <u>bohatěji</u> zvučící zvon 專 <i>fū</i> nebo naděje na desateronásobně <u>hojnější</u> výhru po hodu kostkou (srv. na bronzích: 𠩺; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 博)		

才 *cái* – MWD kap.: 20

才	<i>cái</i>	nadání, talent; jenom, pouze, teprve, až, vůbec
→ tradičně interpretováno jako klíčící semeno prorážející vzhůru z půdy, tedy něco v čem je <u>nadání</u> k růstu (srv. v 甲骨文 <i>jiǎgǔwén</i> : 𠂔; na bronzích: 𠂔; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 𠂔)		

財(財) *cái* – MWD/BD kap.: 27

財(財)	<i>cái</i>	bohatství, majetek, peníze, prospěch
● 貝 <i>bèi</i> + 才 <i>cái</i> = mušle/peníze (R.154) + „nadání“		
→ mít <u>bohatství</u> znamená má nadání 才 <i>cái</i> na peníze 貝 <i>bèi</i> (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 財)		

蔡 *cài* – MWD kap.: 20

蔡	<i>cài</i>	druh želvy (<i>pro věštění</i>); druh plevelu
● 艹 <i>cǎo</i> + 祭 <i>jì</i> = tráva (R.140 艸 v pozici nahoře) + „obětovat“		
→ piktogram želvy, používané při věštění (srv. na bronzích: 𪚩; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 蔡)		

策 *cè* – WB kap.: 27

策/筴/筭	<i>cè</i>	travina používaná k věštění; počítací náčiní; bičík; výkladové poznámky k událostem; pořadí bodů, schéma, strategie, plán, řešení
● 艹 <i>zhú</i> + 夾 <i>jiá</i> = bambus (R.118 竹 v pozici nahoře) + mezi		
→ svazek 夾 <i>jiá</i> travin podobných bambusu 艹 <i>zhú</i> (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 策)		

察 *chá* – WB kap.: 20

察	<i>chá</i>	pozorovat, sledovat, bedlivě si všímat; prozkoumávat
● 宀 <i>mián</i> + 祭 <i>jì</i> = střecha (R.40) + „obětovat“		
→ <u>bedlivě sledovat</u> oběti 祭 <i>jì</i> přinášené pod střechou 宀 <i>mián</i> (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 察)		

超 *chāo* – WB kap.: 26

超	<i>chāo</i>	překračovat, převyšovat, předčít, činit nad přeskokovat; ultra-, super-, extra-, nad-
● 走 <i>zǒu</i> + 召 <i>zhào</i> = „jít“ + „zvát“		
→ <u>předčít</u> 走 <i>zǒu</i> někoho v pozváních 召 <i>zhào</i> na hostinu (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 超)		

朝/韓 *cháo* viz *zhāo*轍(轍) *chè* viz *zhé* WB kap.: 27

徹(彻) *chè* – MWD kap.: 27

徹(彻)	<i>chè</i>	celý, úplný, skrz, pronikat skrz (naskrz); pěstovat; odstranit
● 彳 <i>chì</i> + 育 <i>yù</i> + 攴 <i>pū</i> = levý krok (R.60) + porodit/pěstovat + tlouci (R.66 攴 akce)		
→ cesta 彳 <i>chì</i> , která je <u>celá</u> (veskrze) zprůchodněna, neboť vše bylo <u>odstraněno</u> : interrupce? (srv. v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i> : 𠄎; na bronzích: 𠄎, v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 𠄎)		

𠄎 *chè* – BD kap.: 27 → 徹(彻) *chè* – MWD kap.: 27

乘/𨋖 *chéng/shèng/chèng* – WB kap.: 26

乘/𨋖	<i>chéng</i>	jet (něčím), vést se; -krát (<i>mat.</i>); získat výhodu (vůči), využít; stoupat vzhůru
	<i>shèng (chèng)</i>	čtyřspřeží, čtvero, bojový vůz (se 4 koňmi)
● 禾 <i>hé</i> + 北 <i>běi</i> (舛 <i>chuǎn</i>) = obilí (R.115) + „sever“ (dvě kmitající nohy)		
→ zpodobení člověka šplhajícího na strom, neboli po stromě <u>stoupajícího vzhůru</u> (srv. v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i> : 𠄎; na bronzích: 𠄎, v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 𠄎)		

誠(诚) *chéng* – WB kap.: 22

誠(诚)	<i>chéng</i>	upřímný, čestný; pravý, skutečný; skutečně, opravdu
● 言 <i>yán</i> + 成 <i>chéng</i> = slova (R.149) + „stát se“		
→ dotvrzovat slovem 言 <i>yán</i> , že se vše takto <u>skutečně</u> stalo 成 <i>chéng</i> (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 𠄎)		

乘/𨋖 *chèng* viz *chéng*

蟲(虫) *chóng* – GD kap.: 25

蟲(虫)	<i>chóng</i>	hmyz; červ; had; název pro kousajícího živočicha
● 虫 <i>chóng</i> + 虫 <i>chóng</i> + 虫 <i>chóng</i> = hmyz (R.142 3x)		
→ veškerá <u>havič</u> ; původní definice determinativu „hmyz“ 蟲 <i>chóng</i> údajně poukazovala na to, že se jedná o živočichy, jejichž pohyb je umožněn pomocí speciálních výčnělků těla: „když má nohy, říká se tomu <i>chóng</i> 蟲, když nemá nohy, říká se tomu <i>zhì</i> 𧈧“ (Slaměníková & Uher 2022) (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 𧈧)		

籌(筹) *chóu* – WB kap.: 27

籌(筹)	<i>chóu</i>	připravovat, plánovat, zařizovat; záznamy; počítací náčiní (počítací bambusové hůlky); „šíp, který se hází do vázy“ (čínské šipky)
● 𦰩 <i>zhú</i> + 壽 <i>shòu</i> = bambus (R.118 竹 v pozici nahoře) + „dlouhá léta“		
→ 壽 <i>shòu</i> <u>záznamy</u> na bambusových 𦰩 <i>zhú</i> proužcích (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 𦰩)		

炊 *chuī* – MWD/BD kap.: 24

炊	<i>chuī</i>	připravovat jídlo, vařit, vařit v páře
● 火 <i>huǒ</i> + 欠 <i>qiàn</i> = „oheň“ (R.86) + „postrádat“		
→ rozfoukávat 欠 <i>qiàn</i> oheň 火 <i>huǒ</i> , aby se <u>připravilo jídlo</u> (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 𩇛)		

享/亨/宮 *chún* viz *xiǎng*蠢 *chǔn* – MWD kap.: 20

蠢	<i>chǔn</i>	hloupý, tupý; kroutit se, svíjet se, vrtět se
● 春 <i>chūn</i> + 虫 <i>kūn</i> + = jaro + dva hadi (虫 <i>chóng</i> R.142 hmyz/havěť)		
→ jaro 春 <i>chūn</i> , to je doba, kdy se všude <u>kroutí</u> spousty hmyzí/hadí havěti 虫 <i>kūn</i> (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 𧈧)		

從(从) *cóng* – WB kap.: 21

從(从)	<i>cóng</i>	následovat; přidat se, podřídít se; vstoupit (do); z, ze, od
● 彳 <i>chì</i> + 从 <i>cóng</i> + 止 <i>zhǐ</i> = (levý) krok (R.60) + následovat + „zastavit“		
→ <u>následovat</u> 从 <i>cóng</i> druhého na cestě 辵 <i>chù</i> (srv. na bronzích: 𨇗; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 𨇗)		

澹 *dàn/shàn* – WB kap.: 20

澹	<i>dàn</i>	tichý, poklidný; tiše pleskat
	<i>shàn</i>	čeřit se, vlnit se
● 氵 <i>shuǐ</i> + 詹 <i>zhān</i> = voda (R.85) + věstit		
→ jak promlouvá 詹 <i>zhān</i> voda 氵 <i>shuǐ</i> – <u>tiše pleská</u> , <u>čeří se</u> (srv. na bronzích: 𩇛; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 𩇛)		

登 *dēng* – WB kap.: 20

登	<i>dēng</i>	vystupovat, lézt (vzhůru); uveřejnit
● 𠂔 <i>bò</i> + 豆 <i>dòu</i> = dupající nohy (R.105) + „bob“		
→ <u>stoupat</u> 𠂔 <i>bò</i> <u>vzhůru</u> s obětní nádobou 豆 <i>dòu</i> (srv. v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i> : 𠂔; na bronzích: 𠂔; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 登)		

懣 *dì* – BD kap.: 25

懣	<i>dì</i>	maximální, obrovský; nejzazší; vysoký
● 帶 <i>dài</i> + 心 <i>xīn</i> = pásek; mít (u sebe) + „srdce“ (R.61)		
→ pocit 心 <i>xīn</i> , jako že mám u sebe 帶 <i>dài</i> něco <u>maximálního</u> (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 懣)		

定 *dìng* – MWD kap.: 22

定	<i>dìng</i>	rozhodnout, stanovit, určit, vytyčit; objednat; ustálit se, zůstat, usadit se
● 宀 <i>mián</i> + 正 <i>zhèng</i> = střecha (R.40) + „právě“, „přímý“		
→ postavit dům 宀 <i>mián</i> a <u>zůstat</u> 正 <i>zhèng</i> v něm, tj. <u>usadit se</u> (srv. na bronzích: 𡩺); v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 𡩺)		

獨(独) *dú* – WB kap.: 20

獨(独)	<i>dú</i>	jediný, sám
● 犭 <i>quǎn</i> + 蜀 <i>shǔ</i> = pes (R.94 犬 v pozici vlevo) + Šu (pradávné knížectví na území S'-čchuanu)		
→ <u>osamělá</u> psi 犬 <i>quǎn</i> havěť 蜀 <i>shǔ</i> (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 獨)		

攬→奪(夺) *duó* – GD kap.: 25

攬→奪(夺)	<i>duó</i>	zmocnit se; souperit; zbavit; ztratit; rozhodnout se
● 大 <i>dà</i> + 隹 <i>zhuī</i> + 寸 <i>cùn</i> = „velký“ + pták (R.172) + palec/ruka (R.41)		
→ archaický znak 攬 je údajně ekvivalent znaku 奪 <i>duó</i> : člověk 大 <i>dà</i> , jenž se <u>zmocní</u> 寸 <i>cùn</i> ptáka 隹 <i>zhuī</i> tak, že jej lapí do svých šatů (srv. na bronzích: 𠂔; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 奪)		

阿 *ē* viz ㄚ伐 *fá* – WB kap.: 22

伐	<i>fá</i>	pokácet, porazit; vyslat trestnou expedici, napadnout; chvástat se, vychloubat se
● 亻 <i>rén</i> + 戈 <i>gē</i> = „člověk“ (R.9 v pozici vlevo) + halapartna		
→ člověk 亻 <i>rén</i> , který je <u>napaden</u> halapartnou 戈 <i>gē</i> (srv. v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i> : 𠂔; na bronzích: 𠂔; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 伐)		

法/灋/沝 *fǎ* – WB kap.: 25

法/灋/沝	<i>fǎ</i>	zákon, právo; způsob, prostředek, metoda
● 氵 <i>shuǐ</i> + 去 <i>qù</i> = „voda“ (R.85 水 v pozici vlevo) + „(ode)jít“		
→ <u>způsob</u> , jakým odchází, odtéká 去 <i>qù</i> voda 氵 <i>shuǐ</i> , údajně zjednodušený znak 灋 (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 灋)		

反 *fǎn* – WB kap.: 25

反	<i>fǎn</i>	obrácený; opačně; obrátit (v opak); proti-, kontra-, anti-; stavět se proti; jít nazpět
● 厂 <i>hǎn</i> + 又 <i>yòu</i> = skalní štít; opak + „opět“		
→ stavět se rukou 又 <i>yòu</i> <u>proti</u> skále 厂 <i>hǎn</i> (srv. v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i> : 𠂔; na bronzích: 𠂔; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 𠂔)		

風/風(风) *fēng* – WB kap.: 23

風/風(风)	<i>fēng</i>	vítr; nálady, praktiky; pověsti; scénérie
● 凡 <i>fán</i> + 虫 <i>chóng</i> = plachta + „hmyz“ (R.145 ve variantě 虫)		
→ plachta 凡 <i>fán</i> poletující ve <u>větru</u> jako hmyz 虫 <i>chóng</i> , původně jako pták (srv. v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i> : 𠂔; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 𠂔)		

甫 *fǔ* – WB kap.: 21

甫	<i>fǔ</i>	právě jen; právě teď; pantáta (<i>eufem.</i>); veliký; začít
→ <u>právě jen</u> jeden jediný vzešlý semenáček na poli (srv. v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i> : 𠂔; na bronzích: 𠂔; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 𠂔)		

父 *fù* – MWD/BD kap.: 21

父	<i>fù</i>	otec
→ ruka držící kamennou sekyru symbolizující <u>otce</u> či přímo stařešinu rodu (srv. v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i> : 𠂔; na bronzích: 𠂔; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 𠂔)		

負(负) *fù* – MWD kap.: 19

負(负)	<i>fù</i>	nést (na sobě); utrpět; požívat; být dlužen; minus, záporný
● 人 <i>rén</i> + 貝 <i>bèi</i> = člověk (R.9 人 v pozici nahoře) + mušle (R.154)		
→ člověk 人 <i>rén</i> , který <u>nese</u> na sobě náklad mušlí (= peněz) 貝 <i>bèi</i> , protože byl hodně <u>dlužen</u> (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 𠂔)		

改/改/改 *gǎi* – WB kap.: 25

改/改/改	<i>gǎi</i>	měnit; upravovat, opravovat, napravovat
● 己 <i>jǐ</i> + 攴 <i>pū</i> = sám + tlouci (R.66 攴 var.)		
→ provést sám 己 <i>jǐ</i> akci rukou 攴 <i>pū</i> , jež způsobí <u>proměnu</u> , resp. <u>nápravu</u> (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 𠂔)		

寡 *guǎ* – WB kap.: 19

寡	<i>guǎ</i>	nečetný, ojedinělý, být málo; nevýrazný; sama, ovdovělá, vdova
● 宀 <i>mián</i> + 頒 <i>bān</i> = střecha (R.40) + vydat/rozdělit		
→ zůstat <u>sama</u> pod střechou 宀 <i>mián</i> , smrtí rozdělena 頒 <i>bān</i> (srv. na bronzích: ; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 寡)		

官/官 *guān* – MWD kap.: 26

官/官	<i>guān</i>	úředník, hodnostář, důstojník; orgán (těla)
● 宀 <i>mián</i> + 𠂔 <i>fū</i> = střecha (R.40) + návrší (R.170 阜 var.)		
→ kdo je vykonavatelem moci 𠂔 <i>fū</i> (resp. <i>duī</i> – archaická podoba znaku 師 <i>shī</i> „legie“) na určitém postu či vládní pozici 宀 <i>mián</i> , je <u>hodnostářem</u> (srv. v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i> : ; na bronzích: ; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 官)		

關/関/關/開(关/关) *guān* – WB kap.: 27

關/関/關/開(关/关)	<i>guān</i>	zavírat, zavřít; vypínat, vypnout; těžká chvíle; týkat se, mít souvislost; průchod
● 門 <i>mén</i> + 𠂔 <i>guān</i> = „dveře“ (R.169) + dveřní závora, tkanivo		
→ <u>zavřít</u> dveře 門 <i>mén</i> na závoru 𠂔 <i>guān</i> ; podobně jako člunek s pomocí útku prochází napříč osnovou, tak i závora s pomocí úchytky uzavírá napříč bránu – to vedlo k využití prvku 𠂔 <i>guān</i> v obojím smyslu (srv. na bronzích: ; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 關)		

館/馆 *guǎn* – BD kap.: 26

館/馆	<i>guǎn</i>	dům, budova (některých veřejných institucí); provozovna, restaurace
● 食 <i>shí</i> + 官 <i>guān</i> = „jídlo“ (R.184 食) + „úředník“		
→ <u>restaurace</u> jako místo, kde se stravují 食 <i>shí</i> úředníci 官 <i>guān</i> (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 館)		

咳/欬 *hāi* viz *ké*

孩 *hái* – WB kap.: 20

孩	<i>hái</i>	dítě
● 子 <i>zǐ</i> + 亥 <i>hài</i> = dítě (R.39) + dvanáctý cyklický znak (symbolizuje rok prasete)		
→ <u>dítě</u> 子 <i>zǐ</i> jako sirotek 亥 <i>hài</i> (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 孩)		

咳/欬 *hái* viz *ké*海 *hǎi* – WB kap.: 20

海	<i>hǎi</i>	moře, mořský
● 𣶒 <i>shuǐ</i> + 每 <i>měi</i> = voda (R.85) + „každý“		
→ tam, kam odtéká každá = veškerá 每 <i>měi</i> voda 𣶒 <i>shuǐ</i> – <u>moře</u> (srv. na bronzích: 𣶒; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 𣶒)		

亥/𠂔 *hài* – GD kap.: 25

亥/𠂔	<i>hài</i>	dvanáctý cyklický znak (rok vepře); kořeny
→ snad piktografické zobrazení nějakého druhu prasete; možná zpodobení úsilí směřujícího vzhůru k nebesům (srv. v 甲骨文 <i>jiǎgǔwén</i> : 𠂔; na bronzích: 𠂔; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 𠂔)		

咳/欬 *hài* viz *ké*訶(诃) *hē* – MWD kap.: 20

訶(诃)	<i>hē</i>	hlasitě spílat, nadávat, urážet, hanět, plísnit
● 言 <i>yán</i> + 可 <i>kě</i> = slova (R.149) + „moci“		
→ slova 言 <i>yán</i> , kterými lze 可 <i>kě</i> někoho <u>vyplísnit</u> (srv. na bronzích: 訶; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 訶)		

環(环) *huán* – MWD kap.: 26

環(环)	<i>huán</i>	kroužek, kruh, článek, segment; kolem, okolní
● 王 <i>wáng</i> + 𠂔 <i>qióng</i> = „král“ (var. R.96 玉 <i>yù</i> „jadeit“) + být ohromen		
→ nefritový 玉 <i>yù</i> <u>kroužek</u> (náramek), kterým, když si jej navlékneš, lze ohromit 𠂔 <i>qióng</i> (srv. na bronzích: 𠂔; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 𠂔)		

荒 *huāng* – WB kap.: 20

荒	<i>huāng</i>	pustina, neobdělávaná půda, neúroda, hubený rok, hlad, nedostatek, krize, neobdělávaný, pustý; (z)pustnout
● 艸 <i>cǎo</i> + 𠂔 <i>huāng</i> = tráva (R.140 艸 v pozici nahoře) + široká vodní plocha (záplavy)		
→ zaplavená 𠂔 <i>huāng</i> krajina, ve které zelenající se louky a pole 艸 <i>cǎo</i> <u>zpustnou</u> (srv. na bronzích: 𠂔; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 𠂔)		

晦 *huì* – BD kap.: 20

晦	<i>huì</i>	tmavý, temný, nejasný; noc
● 日 <i>rì</i> + 每 <i>měi</i> = „den“ (R.172 slunce) + „každý“		
→ žena/matka 母 <i>mǔ</i> s překrásnými vlasy 𠂔/巾 <i>chè</i> <u>tmavými</u> jak <u>noc</u> , co zakryjí i slunce 日 <i>rì</i> (srv. v 甲骨文 <i>jiǎgǔwén</i> : 𠂔; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 𠂔)		

惑 *huò* – WB kap.: 22

惑	<i>huò</i>	zmást, zpochybnit, vyvést z míry; zmatený
● 或 <i>huò</i> + 心 <i>xīn</i> = „snad“ + „srdce“ (R.61)		
→ <u>zpochybnit</u> znamená vpustit do srdce 心 <i>xīn</i> pochybnosti, že tomu tak „snad“ 或 <i>huò</i> bylo (srv. na bronzích: 𠂔; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 𠂔)		

賚/賚/賚(賚) *jī/zī* – MWD kap.: 27

賚/賚/賚(賚)	<i>jī</i>	dávat, obdarovávat, předávat; vzít si s sebou
	<i>zī</i>	prostředky (substitut znaku 資 <i>zī</i>)
● 齊(齐) <i>qí</i> + 貝 <i>bèi</i> = pravidelný (R.210) + mušle/peníze (R.154)		
→ <u>předávat</u> 齊 <i>qí</i> dary (pšenici) a peníze 貝 <i>bèi</i> /tribut, <u>prostředky</u> (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 𠂔)		

跡(迹) *jī* – WB kap.: 27

跡(迹)	<i>jī</i>	stopa; známka (po něčem), památka
● 足 <i>zú</i> + 亦 <i>yì</i> = noha (R.157) + „rovněž“		
→ <u>stopa</u> nohy 足 <i>zú</i> je rovněž 亦 <i>yì</i> i o člověku, který ji zanechal (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 𠂔)		

季 *jì* – GD kap.: 19

季	<i>jì</i>	roční doba, období, sezóna
● 禾 <i>hé</i> + 子 <i>zǐ</i> = obilí (R.115) + dítě (R.39)		
→ <u>doba</u> , kdy se rodí hodně dětí 子 <i>zǐ</i> , je <u>obdobím</u> sklizně rýže 禾 <i>hé</i> (srv. v 甲骨文 <i>jiǎgǔwén</i> : 𠂔; na bronzích: 𠂔; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 𠂔)		

寂 *jì* – WB kap.: 25

寂	<i>jì</i>	tichý; osamělý, opuštěný, odlehlý
● 宀 <i>mián</i> + 叔 <i>shú</i> = střecha (R.40) + fazole (vyloupané)		
→ třídit fazole 叔 <i>shú</i> pod střechou 宀 <i>mián</i> zcela <u>opuštěný</u> , v <u>tichu</u> , v <u>osamění</u> (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 𠂔)		

迹 *jì* – BD kap.: 27 → 跡(迹) *jī* – WB kap.: 27

榧 *jiàn* – WB kap.: 27

榧	<i>jiàn</i>	vertikální zástrčka dveří, kolík, dveřní závora
● 木 <i>mù</i> + 建 <i>jiàn</i> = dřevo (R.75) + „postavit“		
→ dřevo 木 <i>mù</i> , které stojí 建 <i>jiàn</i> jako <u>vertikální zástrčka dveří</u> (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 榧)		

鍵(键) *jiàn* – BD kap.: 27

鍵(键)	<i>jiàn</i>	závora dveří
● 金 <i>jīn</i> + 建 <i>jiàn</i> = zlato (R.167 „kov“, „zlato“) + „stavět“, „postavený“		
→ kov 金 <i>jīn</i> , který je jako <u>závora</u> postavený 建 <i>jiàn</i> ve dveřích (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 鍵)		

結(结) *jiē* viz *jié*

結(结) *jié/jiē* – WB kap.: 27

結(结)	<i>jié</i>	zavazovat, vázat; spojit se; skončit;
	<i>jiē</i>	ztuhnout; hedvábný uzel; nést (plody), dávat (ovoce)
● 糸 <i>sī</i> + 吉 <i>jí</i> = hedvábí (R.120) + štěstí/zdar		
→ <u>zavázat</u> 糸 <i>sī</i> úspěšně 吉 <i>jí</i> na uzel (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 結)		

矜 *jīn* – WB kap.: 22

矜	<i>jīn</i>	milosrdný; svědomitý, (pře)pečlivý; přísný, důstojný; chovat se povýšeně, chlubit se; vážit si, uznávat, sympatizovat, soucítit s
● 矛 <i>máo</i> + 今 <i>jīn</i> = „kopí“ (R.110) + současnost		
→ ten, kdo vše vždy sděluje 今 <i>jīn</i> (zobrazení otevřených shora hovořících úst) velmi <u>přísně</u> (s kopím v ruce 矛 <i>máo</i> , aby měl vše pod kontrolou) se může jevit jako <u>důstojný</u> , ale zrovna tak i <u>povýšený</u> (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 矜)		

𣶒 *jīng* – MWD kap.: 26

𣶒	<i>jīng</i>	koryto řeky, vodní tok (<i>event.</i> podzemní)
→ piktografické zpodobení natažené tkalcovské osnovy, odtud pak významy jako „natažený“ či „napřímený“, např. <u>vodní tok</u> (srv. na bronzích: 𣶒; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 𣶒)		

精 *jīng* – WB kap.: 21

精	<i>jīng</i>	energie, duch; sperma, semeno; vynikající, prvotřídní; jemný, pečlivý, precizní; nejčistší, vybraný; esence, extrakt
● 米 <i>mǐ</i> + 青 <i>qīng</i> = „rýže“ (R.119) + mladý		
→ životní <u>energie</u> jako semeno 米 <i>mǐ</i> mládí 青 <i>qīng</i> (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 精)		

繆(繆) *jiū* viz *moú*

救 *jiù* – WB kap.: 27

救	<i>jiù</i>	zachránit; záchrana, pomoc
● 求 <i>qiú</i> + 攴 <i>pū</i> = „prosit“ (R.159) + tlouci (R.66 攴 - akce)		
→ <u>záchranná akce</u> 攴 <i>pū</i> směrem k ruce prosící 求 <i>qiú</i> o <u>pomoc</u> (srv. na bronzích: 𠂔; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 𠂔)		

絕(绝) *jué* – WB kap.: 19

絕(绝)	<i>jué</i>	přerušit, přetrhnout, přervat, přetnout, ukončit, přestat; vyčerpaný; beznadějný; absolutně, rozhodně
● 糸 <i>mì/sī</i> + 色 <i>sé</i> = hedvábí (R.120 糸 v pozici vlevo) + „barva“ (R.139)		
→ <u>přetnout</u> 刀 <i>dāo</i> hedvábí 糸 <i>sī</i> (srv. v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i> : 𠂔; na bronzích: 𠂔; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 𠂔)		

覺(觉) *jué* – BD kap.: 25

覺(觉)	<i>jué</i>	cítit, pociťovat; smysl; probudit (se), být při vědomí
● 見 <i>xié</i> + 見 <i>jiàn</i> = (učit se psát) + „vidět“		
→ 見 <i>xié</i> + 見 <i>jiàn</i> = různé aspekty toho, je-li člověk <u>při vědomí</u> (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 覺)		

君 *jūn* – WB kap.: 26

君	<i>jūn</i>	(arch.) pán; vládce, vladař; kníže
● 尹 <i>yǐn</i> + 口 <i>kǒu</i> = vládnout + „ústa“ (R.30)		
→ vládne 尹 <i>yǐn</i> ten, kdo je <u>pánem</u> svých úst 口 <i>kǒu</i> ; případně ten kdo třímá „rákosku“ 尹 <i>yǐn</i> a přikazuje 口 <i>kǒu</i> (srv. v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i> : 𠂔; na bronzích: 𠂔; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 君)		

咳/欬 *kǎ* viz *ké*

咳/欬 *ké/kǎ/hāi/hái/hài* – MWD kap.: 20

咳/欬	<i>ké</i> <i>kǎ</i> <i>hāi/hài</i> <i>hái</i>	kašlat odkašlat, vykašlat onomatopoeie vyjadřující lítost, rozčarování aj. zvuk smíchu malého dítěte; smát se, chichotat se
● 口 <i>kǒu</i> + 亥 <i>hài</i> = „ústa“ (R.30) + poslední z 12 Pozemských větví (čínského horoskopu)		
→ zvuky 口 <i>kǒu</i> , které vydává prase(?) 亥 <i>hài</i> , připomínající <u>kašel</u> (srv. v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i> : 𠂔; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 𠂔)		

孔 kǒng – WB kap.: 21

孔	kǒng	díra, otvor, štěrbina, skulina, dírka, škvíra; <i>numerativ pro otvory či věci s otvorem</i> ; naléhavý, velmi, výjimečně ; velký, obrovský, nedostižný; <i>Konfucius, resp. ve vztahu ke Konfuciovi či konfucianismu</i>
● 子 zǐ + 丩 yǐn = „dítě“ (R.39) + křivka 乙		
→ dítě 子 zǐ sající mléko z prsu 乙 yǐ; někdy interpretováno i jako mládě 子 zǐ vlaštovky 乙 yǐ se znázorněním <u>otvoru</u> široce otevřeného zobáčku na jeho hlavě (srv. na bronzích: 𠂔; v 篆书 zhuàn shū: 𠂔)		

跨 kuà – WB kap.: 24

跨	kuà	pokročit, překročit; sedět obkročmo
● 足 zú + 夸 kuā = „noha“ (R.157) + „zveličovat“, „přehánět“		
→ noha 足 zú, která to „přehání“ 夸 kuā, až <u>překročí</u> hranici (srv. v 篆书 zhuàn shū: 跨)		

況(况) kuàng – WB kap.: 23

況(况)	kuàng	situace; nadto, navíc, k tomu (kniž.); srovnávat (se) s; vyzývat
● 氵 shuǐ + 兄 xiōng = „voda“ (R.85 水 v pozici vlevo) + starší bratr		
→ <u>výzva</u> od toho, kdo je v autoritě 兄 xiōng, o vodu 水 shuǐ <u>navíc</u> (srv. v 篆书 zhuàn shū: 況)		

悝 kuī/lǐ – MWD kap.: 20

悝	kuī lǐ	vysmívat se, zesměšňovat tesknit
● 忄 xīn + 里 lǐ = „srdce“ (R.61 心 v pozici vlevo) + „uvnitř“		
→ <u>tesknit</u> ve skrytu 里 lǐ svého srdce 心 xīn (srv. v 篆书 zhuàn shū: 悝)		

潰(潰) kuì – GD kap.: 25

潰(潰)	kuì	protrhnout se, rozrušit se, rozlévat se, zatopit; být rozdrcen, být poražen, být rozptýlen
● 氵 shuǐ + 貴 guì = „voda“ (R.85 水 v pozici vlevo) + drahocenný		
→ voda 氵 shuǐ <u>protrhla</u> hráze a <u>zatopila</u> kraj, drahocennou 貴 guì úrodu a vzala s sebou i všechno ostatní (srv. v 篆书 zhuàn shū: 潰)		

昆 *kūn* – MWD kap.: 25

昆	<i>kūn</i>	starší bratr; potomci; společně; smísit; hmyz
● 日 <i>rì</i> + 比 <i>bǐ</i> = slunce (R.72) + „srovnávat“ (R.81)		
→ společně 比 <i>bǐ</i> kráčet pod sluncem 日 <i>rì</i> ; původně ale zřejmě piktogram nějakého hmyzu (srv. na bronzích: 𪚩; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 𪚪)		

牢 *láo* – WB kap.: 20

牢	<i>láo</i>	vězení, kotec (pro dobytek); pevný, pevně
● 宀 <i>mián</i> + 牛 <i>niú</i> = střecha (R.40) + „hovězí dobytek“ (R.93)		
→ stáj s kotcem 宀 <i>mián</i> pro hovězí dobytek 牛 <i>niú</i> , kde je je pod <u>pevným</u> uzavřením <u>uvězněn</u> (srv. v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i> : 𠩺; na bronzích: 𠩻; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 𠩼)		

樂(乐) *lè/yuè* – WB kap.: 23

樂(乐)	<i>lè</i> <i>yuè</i>	radostný, veselý, radovat se, smát se, mít potěšení hudba, hudební
● 木 <i>mù</i> + 𠂔 <i>yāo</i> (2x) + 白 <i>bái</i> = dřevo (R.75) + malinkatý (R.52) + „bílý“		
→ (dva) spletené provázky 𠂔 <i>yāo</i> upevněné na dřevěnou desku mají být zpodobněním strunného <u>hudebního</u> nástroje a tedy i potažmo zdrojem <u>radosti</u> a <u>veselí</u> (srv. v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i> : 𪚩; na bronzích: 𪚪; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 樂)		

𦉰 *léi* viz *lěi*𦉰 *lěi/léi* – BD kap.: 20

𦉰	<i>lěi</i> <i>léi</i>	váhová jednotka (10 zrn prosa = cca 0,5 g); házet na jednu hromadu, hromadit
● 厽 <i>lěi</i> + 糸 <i>sī</i> = budovat zeď z hlíněných kvádrů + hedvábí (R.120)		
→ <u>hromadit se</u> jeden přes druhého na jednu hromadu (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 𦉰)		

𦉰 *lěi* – WB kap.: 20

𦉰	<i>lěi</i>	sklíčený, zemdlený, unavený; neduživý; převislý; klamat
● 亻 <i>rén</i> + 𦉰 (累) <i>lèi</i> = „člověk“ (R.9 v pozici vlevo) + „unavený“		
→ člověk 亻 <i>rén</i> <u>zemdlený</u> , <u>unavený</u> z těžké práce na polích 𦉰 <i>lěi</i> i tkaní hedvábí 糸 <i>mì</i> na tkalcovském stavu (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 𦉰)		

𦉰 *lǐ* viz *kuī*

立/大 lì – WB kap.: 24

立/大	<i>lì</i>	stát; postavit, vztyčit (R.117)
→ piktogram člověka, který <u>stojí</u> rozkročený na zemi (srv. v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i>: 𠂔; na bronzích: 𠂔; v 篆书 <i>zhuàn shū</i>: 𠂔)		

吏/吏/吏 lì – GD kap.: 19

吏/吏/吏	<i>lì</i>	(nižší) úředník, písař
● 又 <i>yòu</i> + 口 <i>kǒu</i> = „opět“ + „ústa“ (R.30)		
→ ruka 又 <i>yòu</i> držící nějaké písátka a zapisující, co bylo řečeno 口 <i>kǒu</i>, označuje práci <u>úředníka–písaře</u> (srv. na bronzích: 𠂔; v 篆书 <i>zhuàn shū</i>: 𠂔)		

洩 liáo – MWD kap.: 25

洩	<i>liáo</i>	tekoucí; hluboký; daleký
● 氵 <i>shuǐ</i> + 洩 <i>liù</i> = „voda“ (R.85 水 v pozici vlevo) + letět (vysoko)		
→ <u>daleko tekoucí</u> voda 氵 <i>shuǐ</i>, která přímo letí 洩 <i>liù</i> (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i>: 洩)		

寥 liáo – WB kap.: 25

寥	<i>liáo</i>	sporý, nečetný (<i>kniž.</i>); opuštěný, prázdný
● 宀 <i>mián</i> + 寥 <i>liù</i> = střecha (R.40) + letět (vysoko)		
→ poté, co vyletí 寥 <i>liù</i> (z „hnízda“) bude dům 宀 <i>mián</i> <u>prázdný, opuštěný</u> (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i>: 寥)		

颶 liáo/liú – WB kap.: 20

颶	<i>liáo/liú</i>	vítr ve vysokých výškách, mořský vítr, vát
● 風 <i>fēng</i> + 颶 <i>liú</i> = „vítr“ + „vysoko létat“		
→ <u>vítr</u> 風 <i>fēng</i> <u>ve vysokých výškách</u> 颶 <i>liú</i> (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i>: 颶)		

颶 liú viz liáo

綸(纶) lún – BD kap.: 25

綸(纶)	<i>lún</i>	střapce; zelená hedvábná stuha
● 纟 <i>mì</i> + 侖 <i>lún</i> = jedno vlákno hedvábí (srv. R.120) + diskuse, logické důvody		
→ svitek 冊 <i>cè</i> z hedvábných vláken 纟 <i>mì</i> do podoby <u>střapce</u> (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i>: 綸)		

慮(慮) *lǜ* – GD kap.: 19

慮(慮)	<i>lǜ</i>	přemýšlet (nad čím), zvažovat (co), strachovat se (o co)
● 虎 <i>hǔ</i> + 思 <i>sī</i> = tygr (pozměněn) + „myslet“		
→ přemýšlet nad něčím 思 <i>sī</i> z hlediska „tygří strategie“ 虎 <i>hǔ</i> (srv. na bronzích: 𧈧; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 𧈧)		

 悶(闷) *mèn* viz *mèn*

 悶(闷) *mèn/mèn* – WB kap.: 20

悶(闷)	<i>mèn</i> <i>mèn</i>	rozmrzlý, sklíčený, nemít náladu dusný; zakrýt (neprostupně)
● 心 <i>xīn</i> + 門 <i>mén</i> = „srdce“ (R.61) + „dveře“ (R.169)		
→ nechat srdce 心 <i>xīn</i> za dveřmi 門 <i>mén</i> = nemít náladu (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 悶)		

 眯 *mī* viz *mī*

 迷 *mí* – WB kap.: 27

迷	<i>mí</i>	bloudit, zabloudit, sejít z cesty, zbloudit; být okouzlen, být uchvácen, být očarován, být (silně) ovlivněn; fanda, fanoušek
● 辵 <i>chuò</i> + 米 <i>mǐ</i> = kráčet (var. R.162 辵) + „rýže“ (R.119)		
→ kdo kráčí 辵 <i>chuò</i> posílen rýžovým 米 <i>mǐ</i> mokem, zbloudí (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 迷)		

 眯 *mí/mī* – MWD kap.: 27

眯	<i>mí/mī</i>	oslepit, zaslepit; mhouřit oči
● 目 <i>mù</i> + 米 <i>mǐ</i> = „oko“ (R.109) + „rýže“ (R.119)		
→ oslepnout = mít oči 目 <i>mù</i> jak ta bílá zrnka rýže 米 <i>mǐ</i> (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 眯)		

 閩(闽) *mǐn* – MWD kap.: 20

閩(闽)	<i>mǐn</i>	provincie Fu-t'ien, Mínové (barbarské etnikum), řeka z Fu-t'ien
● 門 <i>mén</i> + 虫 <i>chóng</i> = „dveře“ (R.169) + hmyz (R.142)		
→ tam, kde za vraty 門 <i>mén</i> mají jen samou havěť 虫 <i>chóng</i> – odkaz na exotickou provincii Fu-t'ien (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 閩)		

冥 *míng* – WB kap.: 21

冥	<i>míng</i>	tmavý, temný, nejasný; hluboký; stupidní; podsvětí
● 冫 <i>mì</i> + 日 <i>rì</i> + 六 <i>liù</i> = příkrýt (R.14) + „slunce“ (R.72) + „šest“		
→ pokud by se slunce 日 <i>rì</i> přikrylo 冫 <i>mì</i> ze všech šesti 六 <i>liù</i> světových stran, pak by vše bylo <u>temné</u> (srv v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 冥)		

鳴(鸣) *míng* MWD kap.: 21

鳴(鸣)	<i>míng</i>	kdákat, kokrhat, štěbetat, cvrlikat, zpívat; kuňkat, bzuchet, cvrčet, zvučet, znít, zvonit, dunět
● 口 <i>kǒu</i> + 鳥 <i>niǎo</i> = „ústa“ (R.30) + „pták“ (R.196)		
→ <u>zvuk, který vydává</u> 口 <i>kǒu</i> <u>pták</u> 鳥 <i>niǎo</i> (srv. v 甲骨文 <i>jiǎgǔwén</i> : 𠩺; na bronzích: 𠩺; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 鳴)		

繆(缪) *miù* viz *móu*繆(繆) *mò* – MWD kap.: 27

繆(繆)	<i>mò</i>	provaz, šňůra
● 糸 <i>sī</i> + 墨 <i>mò</i> = hedvábí (R.120) + „tuš“		
→ snad <u>šňůra</u> k převázání 糸 <i>sī</i> tušových maleb 墨 <i>mò</i>		

繆(繆) *móu/jiū/miù/mù* – MWD kap.: 25

繆(繆)	<i>móu</i>	opatření, přípravy; omotat, svázat, převázat;
	<i>jiū</i>	svázat; dusit;
	<i>miù</i>	pochybit, chybný, absurdní (<i>namísto</i> 繆);
	<i>mù</i>	přetvářovat se; odlišovat se; zadumaný; překrásný (<i>namísto</i> 穆)
● 糸 <i>mì</i> + 翏 <i>liù</i> = jedno vlákno hedvábí (srv. R.120) + letět (vysoko)		
→ <u>svázat</u> hedvábným vláknem 糸 <i>mì</i> , co poletuje 翏 <i>liù</i> (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 繆)		

牧 *mù* – MWD/BD kap.: 22

牧	<i>mù</i>	pást, pastevec, pastvina; spravovat
● 牛 <i>niú</i> + 攴 <i>pǐ</i> = „hovězí dobytek“ (R.93 牛) + tlouci (R.66 攴 var.)		
→ <u>pastevec</u> je ten, jenž popohání 攴 <i>pǐ</i> dobytek 牛 <i>niú</i> (srv. v 甲骨文 <i>jiǎgǔwén</i> : 𠩺; na bronzích: 𠩺; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 牧)		

穆/蓼 mù – GD kap.: 25

穆/蓼	mù	majestátní, slavnostní, velkolepý; hluboký; překrásný, příjemný; harmonie, pokojný
● 禾 hé + 蓼 mù = obilí (R.115) + květina/rostlina s již vypadávajícími semeny		
→ v <u>pokojných</u> dobách úroda dozrála, tj. dočkala se až toho, že se semeno začalo samo sypat 蓼 mù ze zralých klasů 禾 hé (srv. na bronzích: 𪎭; v 篆书 zhuàn shū: 𪎭)		

繆(繆) mù viz móu

奈 nài – WB kap.: 26

奈	nài	jak, jakpak; co (dělat s...); snést, vydržet
● 大 dà + 示 shì = „velký“ (R.37) + projevovat/oltář (R.113)		
→ <u>co si počít s člověkem</u> 大 dà, jenž má problém s bohem 示 shì? (srv. v 篆书 zhuàn shū: 𠂔)		

偏 piān – GD kap.: 19

偏	piān	vychylovat se, naklánět se; šikmý, vychýlený, nakřivo; úmyslně, schválně, navzdory tomu, naopak
● 亻 rén + 扁 biǎn = člověk (R.9 人 v pozici vlevo) + „placatý“		
→ člověk 亻 rén, který je <u>schválně</u> takový <u>vychýlený</u> 扁 biǎn (srv. v 篆书 zhuàn shū: 𠂔)		

便 pián viz biàn

剽 piāo – MWD/BD kap.: 23

剽	piāo	loupit, krást; hbitý, obratný
● 票 piào + 刀 dāo = „lístek“ + nůž (R.18 刀 v pozici vpravo)		
→ s nožem 刀 dāo v ruce spoutat 票 piào (lapený člověk nad ohněm) a <u>oloupit</u> (srv. v 篆书 zhuàn shū: 𠂔)		

飄/颿(飄) piāo – WB kap.: 23

飄/颿(飄)	piāo	poletovat, vlát; vzdušný vír, cyklon, tornádo
● 票 piào + 風 fēng = „lístek“ + „vítr“		
→ <u>cyklon/tornádo</u> je vítr 風 fēng, který si vezme jako by to byl jen lístek 票 piào vše, co zachytí jeho <u>vzdušný vír</u> (srv. v 篆书 zhuàn shū: 𠂔)		

泊 *pō* viz *bó*

企 *qǐ* – WB kap.: 24

企	<i>qǐ</i>	vzhlížet; stát na špičkách (<i>kniž.</i>)
● 人 <i>rén</i> + 止 <i>zhǐ</i> = „člověk“ (R.9) + „zastavit se“ (R.77)		
→ člověk 人 <i>rén</i> , který <u>stojí</u> 止 <i>zhǐ</i> <u>na špičkách</u> (srv. v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i> : ; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> :)		

豈/𡵚(𡵚) *qǐ* – WB kap.: 22

豈/𡵚(𡵚)	<i>qǐ</i>	cožpak...? (v <i>rétorické otázce</i>); snad
● 山 <i>shān</i> + 豆 <i>dòu</i> = „hora“ (R.46) + „bob“ (R.151)		
→ ruka, která udeří při <u>položení rétorické otázky</u> do bubnu (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> :)		

棄(弃) *qì* – WB kap.: 19

棄(弃)	<i>qì</i>	odvrhnout, odhodit, vyhodit; zřici se, zbavit se, vzdát se (něčeho)
→ <u>zbavit se</u> (mrtvého) novorozeněte: ruce 升 <i>gōng</i> <u>vyhazující</u> novorozeně 𠂔 <i>tū/tú</i> (hlavou dolů při porodu) z košíku (srv. v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i> : ; na bronzích: ; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> :)		

巧 *qiǎo* – WB kap.: 19

巧	<i>qiǎo</i>	dovedný, zručný, obratný, šikovný; mistrný, chytrý, důmyslný, důvtipný; příhodný
● 工 <i>gōng</i> + 𠂔 <i>kǎo</i> = práce (R.48) + vzlykat/škytat/hůl (bambusová)		
→ člověk, který je <u>zručný</u> při práci 工 <i>gōng</i> s bambusem 𠂔 <i>kǎo</i> (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> :)		

輕(轻) *qīng* – WB kap.: 26

輕(轻)	<i>qīng</i>	lehký; mladý; tichý, jemný, tiše, jemně; přezírat, zlehčovat; lehký vůz
● 車 <i>chē</i> + 𠂔 <i>jīng</i> = „vůz“ (R.159) + koryto řeky; tkalcovský stav, osnova		
→ budovat vodní cesty 𠂔 <i>jīng</i> s pomocí povozů 車 <i>chē</i> je <u>lehčí</u> (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> :)		

請(请) *qǐng* – MWD/BD kap.: 21

請(请)	<i>qǐng</i>	poprosit, požádat; pozvat; prosím
● 言 <i>yán</i> + 青 <i>qīng</i> = slova (R.149) + mladý/zelený		
→ když si mladý 青 <i>qīng</i> chce o něco říci 言 <i>yán</i> , musí <u>poprosit</u> (srv. na bronzích: ; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> :)		

曲 *qū/qǔ* – WB kap.: 22

曲	<i>qū</i>	křivý, klikatý; ohnout, ohyb; (kvasnice, kvásek)
	<i>qǔ</i>	hudba, melodie, nápěv, píseň
→ <u>křivý, prohnutý</u> či <u>zohýbaný</u> předmět (srv. v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i> : 𠂔; na bronzích: 𠂔; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 𠂔)		

趨(趋) *qū* – BD kap.: 23

趨(趋)	<i>qū</i>	spěchat, pospíchat; směřovat
● 走 <i>zǒu</i> + 芻 <i>chú</i> = kráčet, běžet (R.156) + seno		
→ <u>spěchat</u> 走 <i>zǒu</i> pro seno 芻 <i>chú</i> , např. přikrýt, aby nezmoklo aj. (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 𠂔)		

曲 *qǔ* viz *qū*

日 *rì* – WB kap.: 23

日	<i>rì</i>	slunce; den
→ piktografické zpodobení svítícího <u>slunce</u> (srv. v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i> : 日; na bronzích: 日; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 日)		

榮(荣) *róng* – WB kap.: 26

榮(荣)	<i>róng</i>	sláva, čest, pocta; důstojnost, respekt; kvetoucí; keř/strom <i>Claoxylon indicum</i>
● 火 <i>huǒ</i> (2x) + 𠂔 <i>mì</i> + 木 <i>mù</i> = „oheň“ (R.86) + <u>přikrýt</u> (R.14) + „dřevo“ (R.75)		
→ <u>kvetoucí</u> pukét jako projev <u>pocty</u> (srv. na bronzích: 𠂔; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 榮)		

澹 *shàn* viz *dàn*

少 *shǎo* – WB kap.: 19

少	<i>shǎo</i>	málo; nečetný; málokdy; chybět; snížit
→ ještě <u>snížit</u> i to <u>málo</u> zrněk písku (rýže), srv. „malý“ 小 <i>xiǎo</i> 小 (srv. v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i> : 𠂔; na bronzích: 𠂔; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 𠂔)		

甚(什) *shé* viz *shèn*

申/申/𠂔/𠂔/𠂔 *shēn* – MWD kap.: 27

申/申/𠂔/𠂔/𠂔	<i>shēn</i>	vysvětlit, vyložit; bůh, duch
→ piktografické zpodobení blesku jako projevu vůle Nebes, kterou je třeba <u>vyložit</u> (srv. v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i> : 𠂔; na bronzích: 𠂔; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 申)		

甚(什) *shén viz shèn*甚(什) *shèn/shén/shé/shí* – WB kap.: 21

甚(什)	<i>shèn/shén/shé</i>	velmi, z velké míry, extrémní; jak(ý)
什	<i>shí</i>	drobný; různorodý
→ <i>velmi přeplněná(?) košatina</i> 𠂔 (srv. na bronzích: 𠂔; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 𠂔)		

乘/樂 *shèng viz chéng*師(师) *shī* – WB kap.: 27

師(师)	<i>shī</i>	učitel, mistr; divize; model, vzor
● 自 <i>fù/duī</i> + 𠂔 <i>zā</i> = návrší (R.170 阜 var.)/luk/divize + obklopovat/krok zpět (var. znaku 𠂔 <i>zā</i>)		
→ <i>mistr</i> , který má schopnost se obklopit 𠂔 <i>zā</i> zástupy 自 <i>fù</i> (resp. <i>duī</i>) posluchačů (srv. v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i> : 𠂔; na bronzích: 𠂔; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 師)		

食 *shí* – WB kap.: 20

食	<i>shí</i>	jídlo (R.184); jíst; potrava
● 人 <i>rén</i> + 良 <i>liáng</i> = člověk (R.9) + „výborný“		
→ ústa člověka 亼 <i>jí</i> nad miskou s rýží na podstavci 亼 <i>jí</i> , chystajícího se <u>jíst</u> (srv. v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i> : 𠂔; na bronzích: 𠂔; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 食)		

甚(什) *shí viz shèn*式 *shì* – WB kap.: 22

式	<i>shì</i>	typ, model, styl; obřad, ceremonie, ceremoniál
● 工 <i>gōng</i> + 弋 <i>yì</i> = „práce“ + ulovit		
→ slavnostní střelbou 弋 <i>yì</i> (uvázanými šípy) konat 工 <i>gōng</i> <u>obřad</u> (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 式)		

逝 *shì* – WB kap.: 25

逝	<i>shì</i>	plynout, minout, běžet; odejít, skonat
● 辵 <i>chuò</i> + 折 <i>zhē</i> = kráčet (R.162) + „skácet (se)“		
→ skácet se 折 <i>zhē</i> na své životní pouti 辵 <i>chuò</i> – <u>skonat</u> (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 逝)		

筮 *shì* – MWD kap.: 25

筮	<i>shì</i>	věštit ze stonků; stébla/stonky k věštění
● 𠂇 <i>zhú</i> + 巫 <i>wū</i> = bambus (R.118 竹 v pozici nahoře) + šaman		
→ věštit 巫 <i>wū</i> ze stvolů, ze stonků či z výhonů bambusu 竹 <i>zhú</i> , resp. řebříčku (srv. na bronzích: 𠂇; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 𦵏)		

適/適(适) *shì* – MWD/BD kap.: 27

適/適(适)	<i>shì</i>	vhodný, příhodný, odpovídající; dojít do/k, dosáhnout, následovat
● 辵 <i>chuò</i> + 商 <i>dì</i> = kráčet (var. R.162 辵) + stonek, snop, základna		
→ přistupovat 辵 <i>chuò</i> k tomu odpovídajícím způsobem: jako by měl v ústech „snop“ 商 <i>dì</i> (srv. na bronzích: 𠂇; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 𨔵)		

熟/𦎩/𦎪/𦎫 *shú* – BD kap.: 23

熟/𦎩/𦎪/𦎫	<i>shú</i>	zralý, uzrál, dozrál; uvařený, upečený, usmažený, hotový; dobře známý, dobře znát
● 孰 <i>shú</i> + 火 <i>huǒ</i> = „kdo“, „co“, „který“ + „ohně“ (R.86)		
→ hrnec upečeného skopového nad ohněm 火 <i>huǒ</i> (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 𦎩)		

蜀 *shǔ* – BD kap.: 20

蜀	<i>shǔ</i>	Šu (pradávné knížectví na území S'-čchuanu); bourec morušový; ev. škůdce ve dřevě moruše?
● 𧈧 <i>shǔ</i> + 虫 <i>chóng</i> = housenka + „hmyz“, „červ“, havěť		
→ havěť 虫 <i>chóng</i> zjevu červa s očima 𧈧 <i>shǔ</i> , tj. housenky bource morušového (srv. v 甲骨文 <i>jiǎgǔwén</i> : 𧈧; na bronzích: 𧈧; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 𧈧)		

屬(属) *shǔ* – WB kap.: 19

屬(属)	<i>shǔ</i>	příslušet, přináležet, spadat (pod něco/někoho) patřit, náležet; být narozen ve znamení; příslušník (rodiny); kategorie, třída, rod, druh
● 屎 <i>shǐ</i> + 蜀 <i>shǔ</i> = „exkrement“ + alternativní označení pro území S'-čchuanu		
→ zanechaný exkrement 屎 <i>shǐ</i> dokáže prozradit jakému druhu zvířete (či jiné havěti 蜀 <i>shǔ</i>) náleží (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 𦎩)		

說(说) *shuì* viz *shuō*

說(说) *shuō/shuì/yuè* – BD kap.: 21

說(说)	<i>shuō</i>	mluvit, hovořit, povídat, vyprávět;
	<i>shuì</i>	vysvětlovat; pomlouvat, vytýkat, kritizovat
	<i>yuè</i>	přesvědčovat, ovlivňovat, získávat (pro svůj názor)
		potěšit (koho), udělat radost (komu)
● 言 <i>yán</i> + 兌 <i>duì</i> = „slova“ (R.149) + „měnit“		
→ s někým <u>hovořit</u> znamená měnit 兌 <i>duì</i> s ním slova 言 <i>yán</i> (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 說)		

厶 *sī* – GD kap.: 19

厶	<i>sī</i>	soukromý (R.28)
→ symbol pro „ <u>soukromý</u> “, „intimní“ 厶 <i>sī</i> (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 厶)		

俗 *sú* – WB kap.: 20

俗	<i>sú</i>	mravy, obyčeje; obyčejný, prostý, lidový; fádň, bez vkusu, vulgární
● 亻 <i>rén</i> + 谷 <i>gǔ</i> = „člověk“ (R.9 v pozici vlevo) + údolí		
→ člověk 亻 <i>rén</i> úžlabiny 谷 <i>gǔ</i> , tj. ten, který je <u>vulgární</u> (srv. na bronzích: 俗; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 俗)		

素 *sù* – WB kap.: 19

素	<i>sù</i>	bezbarvý, bílý; vrozený, přirozený; podstata, vnitřní kvalita, základní element
→ nerafinované hedvábí 糸 ve své <u>přirozenosti</u> (srv. na bronzích: 素; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 素)		

肅/肅(肅) *sù* – BD kap.: 25

肅/肅(肅)	<i>sù</i>	uctivý, vážný; respekt; vymýtit, vyčistit; turbulence
● 聿 <i>yù</i> + 淵 <i>yuān</i> = štětec + propast		
→ popis 聿 <i>yù</i> <u>respektu</u> , jenž pocituje ten, kdo stojí na okraji propasti 淵 <i>yuān</i> (srv. na bronzích: 肅; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 肅)		

雖(虽) *suī* – WB kap.: 26

雖(虽)	<i>suī</i>	ačkoliv, třebaže, přestože, byť by (kniž.)
● 口 <i>kǒu</i> + 虫 <i>chóng</i> + 隹 <i>zhuī</i> = „ústa“ (R.30) + „hmyz“ (R.142) + pták (R.172)		
→ <u>byť</u> by si na tebe otvírala tlamu 口 <i>kǒu</i> jakákoliv havěť, něco mezi hadem 虫 <i>chóng</i> a ptákem 隹 <i>zhuī</i> , nebo i „něco většího než ještěrka“ (srv. na bronzích: 雖; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 雖)		

索/索 *sǎo* – GD kap.: 19

索/索	<i>sǎo</i>	lano, silný provaz; houžev; řetěz; hledat; požádat; osamocený, osamělý, samotný
● 十 <i>shí</i> + 冫 <i>mì</i> + 糸 <i>sī</i> = „deset“ + „přikrýt“ (R.14) + hedvábí (R.120)		
→ hedvábná vlákna 糸 <i>sī</i> , spletená do silného <u>provazu</u> (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 𦉰)		

臺(台) *tái* – WB kap.: 20

臺(台)	<i>tái</i>	terasa, (vyvýšená) plošina, pódium, scéna , (strážní) věž ; stůl; podstavec
● 高 <i>gāo</i> + 至 <i>zhì</i> = „vysoký“ (změněno) + „(dorazit) do“		
→ vysoká 高 <i>gāo</i> <u>věž</u> , <u>terasa</u> , z níž šípy dolétly do cíle 至 <i>zhì</i> (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 𨳏)		

檣(樑) *táo* – MWD/BD kap.: 27

檣(樑)	<i>táo</i>	špalek, trouba, blb; zaostalý, nevzdělaný
● 木 <i>mù</i> + 壽 <i>shòu</i> = dřevo (R.75) + „dlouhá léta“		
→ navždy 壽 <i>shòu</i> <u>zaostalý</u> = vyrůstat „jako to dříví 木 <i>mù</i> v lese“ (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 𣎵)		

佻 *tiáo/yáo* – MWD/BD kap.: 20

佻	<i>tiáo</i>	lehkomyšlný, rozpustilý, frivolní; přisvojit si, ukrást; vyzývat k, začít si první, provokovat
	<i>yáo</i>	odložit (v čase)
● 亻 <i>rén</i> + 兆 <i>zhào</i> = „člověk“ (R.9 v pozici vlevo) + „znamení“		
→ člověk 亻 <i>rén</i> , který vykazuje známky 兆 <i>zhào</i> <u>lehkomyšlnosti</u> (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 𠂔)		

窪(洼) wā – WB kap.: 22

窪(洼)	wā	prohlubeň, prohloubenina, dolík; hluboký, vyhloubený, konkávní
穴 xué + 冫 shuǐ + 圭 guī = „jeskyně“ (R.116) + „voda“ (R.85 v pozici vlevo) + <i>zpravidla špičatě protažená ceremoniální žadeitová tabulka⁶/gnómón⁷</i>		
→ poskakující 圭 guī vodou 冫 shuǐ vymletá prohlubeň, hluboká díra 穴 xué, resp. hluboká díra 穴 xué zaplněná bažinou 洼 wā (srv. v 篆书 zhuàn shū: 𠄎)		

抗 wán – BD kap.: 20

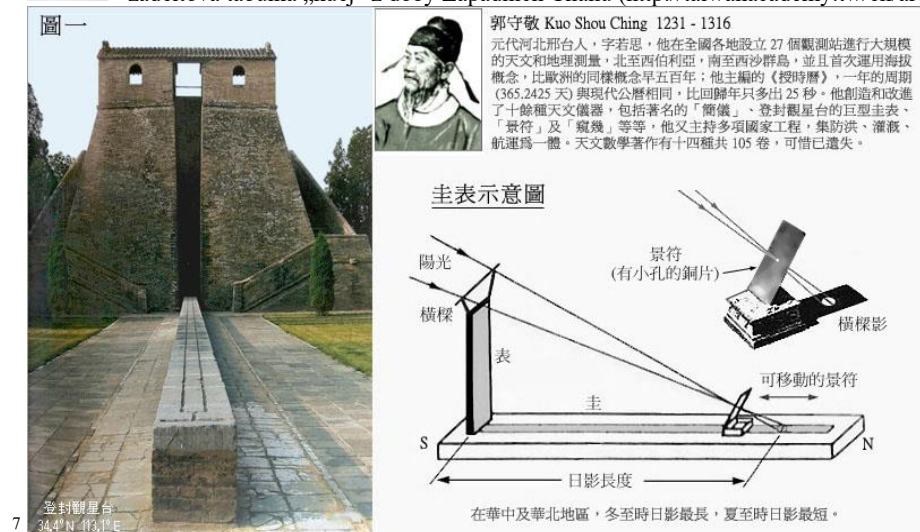
抗	wán	spotřebovat; konzumovat; plýtvat, být nazbyt; masírovat
扌 rì + 元 yuán = „ruka“ (R.64 手 v pozici vlevo) + „hlavní“		
→ rukama 扌 rì se provádějí ty základní 元 yuán věci jako je například „konzumace“, ale také třeba „masírování“ aj. (srv. v 篆书 zhuàn shū: 𢦏)		

頑(頑) wán – WB kap.: 20

頑(頑)	wán	hloupý, tupý; paličatý, tvrdohlavý, zatvrzelý
元 yuán + 頁 yè = „první/hlavní“ + stránka (R.181)		
→ ten, kdo jen vystrkuje hlavu 頁 yè, aby bylo vidět, že on je ten první 元 yuán, je hloupý (srv. v 篆书 zhuàn shū: 𠄎)		

6

- žadeitová tabulka „kuej“ z doby Západních Chanů (<http://taiwanacademy.tw/en/archives/item/835401.html>).

7

- úsek dráhy slunce na gnómónu (圭), slunečních hodinách zobrazujících pomocí stínu polohu slunce na nebeské sféře (http://forum.hkas.org.hk/web/Gnomon_KuoShouChing.jpg&w=800&h=465&ei=PpLeUJzxMjsAtAaVqIGYDA&zoom=1&iact=hc&vpx=194&vpy=611&dur=3340&hovh=171&hovw=295&tx=97&ty=87&sig=114730168961520571773&page=1&tbnh=141&tbnw=243&start=0&ndsp=48&ved=1t:429,r:29,s:0,i:162).

汪/漕 wāng – MWD/BD kap.: 22

汪/漕	wāng	louže, kaluž; hromadit se; štěkot
● 氵 shuǐ + 王 wáng = „voda“ (R.85 v pozici vlevo) + „král“		
→ když množství vody 氵 shuǐ naroste 生, začne se <u>hromadit</u> až vytvoří <u>louži</u> (srv. na bronzích: 𣶒; v 篆书 zhuàn shū: 𣶒)		

枉/枉 wǎng – WB kap.: 22

枉/枉	wǎng	křivý, zkroucený; překrouceně, nesprávně, marně, bez užitku; promrhat, mařit
● 木 mù + 王 wáng = dřevo (R.75) + „král“		
→ zhotovit ze dřeva 木 mù napodobeninu přívěsku z nefritu 玉 yù, jež je ale zcela <u>bez užitku</u> , resp. strom 木 mù se <u>zkrouceným</u> vrcholem 𠂔 wǎng (srv. v 篆书 zhuàn shū: 𠂔)		

惟 wéi – WB kap.: 21

惟	wéi	pouze, jen, avšak; být čím; myslet, meditoval
● 忄 xīn + 隹 zhuī = srdce (R.61 心 v pozici vlevo) + pták s krátkým ocasem (R.72)		
→ ten, jehož mysl (srdce) 心 xīn volně krouží jako pták 隹 zhuī, <u>medituje</u> (srv. na bronzích: 𠂔; v 篆书 zhuàn shū: 𠂔)		

未 wèi – MWD/BD kap.: 19

未	wèi	(dosud) ne, ne-; nelze (kniž.); osmá z dvanácti Zemských větví
● 木 mù + 一 yī = strom (R.75) + „jeden“		
→ pupen na stromě 木 mù, který <u>dosud není</u> v květu; tj. část stromu, o kterou se jedná, je označena 一 yī (srv. v 甲骨文 jiǎgǔwén: 𠂔; na bronzích: 𠂔; v 篆书 zhuàn shū: 𠂔)		

文 wén – WB kap.: 19

文	wén	jazyk; kultura; kultivovaný
→ tetování na hrudi jako projev zvláštní <u>kultury</u> (srv. v 甲骨文 jiǎgǔwén: 𠂔; na bronzích: 𠂔; v 篆书 zhuàn shū: 𠂔)		

熙 xī – WB kap.: 20

熙	xī	svítící, sálající, velkolepý, ohnivý, zářící, rozradostněný, veselý; osvětlit; bavit se
● 熙 yí + 火 huǒ = kojit + „oheň“ (R.86 火 v pozici dole)		
→ celá <u>rozradostněná</u> kojící žena 熙 yí, jež v jednom ohni 火 huǒ, ba přímo <u>září</u> (srv. v 篆书 zhuàn shū: 熙)		

襲(袭) *xí* – WB kap.: 27

襲(袭)	<i>xí</i>	přepadnout, napadnout, udeřit, zaútočit; ve shodě s, přesně na míru; odít se do; zdědit
● 龍 <i>lóng</i> + 衣 <i>yī</i> = „drak“ (R.212) + oděv (R.145)		
→ <u>odít se do</u> dračího 龍 <i>lóng</i> hávu 衣 <i>yī</i> (srv. v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i> : , na bronzích: ; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> :)		

瑕 *xiá* – WB kap.: 27

瑕	<i>xiá</i>	kaz (v drahokamu), defekt (na nefritu), vada; nefrit s (červenými) flíčky
● 王 <i>wáng</i> + 段 <i>jiǎ</i> = „král“ (resp. i var. R.96 玉 <i>yù</i> „jadeit“) + nepravý, falešný		
→ skrytou <u>závadou</u> nefritu 玉 <i>yù</i> může být, že je nepravý 段 <i>jiǎ</i> (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> :)		

鄉/鄉/𨾏(乡) *xiāng* – MWD/BD kap.: 20

鄉/鄉/𨾏(乡)	<i>xiāng</i>	vesnice, venkov; rodná ves, domov; obec
● 邾/𨾏 <i>xiàng</i> + 邑 <i>jí</i> = město (R.163 邑 <i>yì</i> zdvojeno) + kotlík s jídlem (R.184 <i>shí</i> var.)		
→ <u>vesnice</u> mezi dvěma městy 邑 <i>yì</i> , kde se produkuje jídlo 邾 <i>jí</i> (srv. v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i> : , v 篆书 <i>zhuàn shū</i> :)		

享/亨/𩇑 *xiǎng/chún* – WB kap.: 20

享/亨/𩇑	<i>xiǎng</i>	požívat, těšit se (<i>něčemu, z něčeho</i>); účastnit se obřadní slavnosti (na počest něčeho)
𩇑(享)	<i>chún</i>	požívat, těšit se (<i>něčemu, z něčeho</i>)
● 亼 <i>tóu</i> + 口 <i>kǒu</i> + 子 <i>zǐ</i> = kryt (R.8) + „ústa“ (R.30) + dítě (R.39)		
→ <u>těšit se</u> z obětí přinesených na oltář k nejvyšší budově (srv. s archaickým znakem v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i> : , na bronzích: ; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> :)		

蕭(萧) *xiāo* – MWD kap.: 25

蕭(萧)	<i>xiāo</i>	uctivý; osamělý, sklíčený; druh pelyňku
● 艸 <i>cǎo</i> + 蕭 <i>sù</i> = tráva (R.140 艸 <i>cǎo</i> v pozici nahoře) + „uctivý, vážný, respekt/vyčistit“		
→ <u>pelyněk</u> jako rostlina 艸 <i>cǎo</i> používaná k pročištění 蕭 <i>sù</i> organismu (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> :)		

斜 *xié* – BD kap.: 24

斜	<i>xié</i>	nabírat, vybírat (naběračkou); šikmý, kosý, nakloněný; šikmo; úkosem
● 余 <i>yú</i> + 斗 <i>dòu</i> = „zbytek“ + „vést boj“		
→ <u>nabírat</u> naběračkou 斗 <i>dòu</i> čaj 余/茶 <i>chá</i> ; případně i boj 斗 <i>dòu</i> o <u>šikmý</u> přístřešek 余 <i>yú</i> (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 𠂔)		

兄 *xiōng* – MWD/BD kap.: 23

兄	<i>xiōng</i>	starší bratr; vážený přítel
● 口 <i>kǒu</i> + 儿 <i>ér</i> = „ústa“ (R.30) + nohy člověka (R.10)		
→ <u>starší bratr</u> je ten 儿 <i>ér</i> , kterému náleží promluvit 口 <i>kǒu</i> (srv. v 甲骨文 <i>jiǎgǔwén</i> : 𠂔; na bronzích: 𠂔; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 兄)		

繡(绣) *xiù* – MWD kap.: 25

繡(绣)	<i>xiù</i>	vyšívat, výšivka; mít pohlavní styk
● 糸 <i>mì</i> + 肅 <i>sù</i> = jedno vlákno hedvábí (srv. R.120) + uctivý, vážný, respekt/vyčistit		
→ „s respektem se zabývat“ 肅 <i>sù</i> hedvábím 糸 <i>mì</i> : <u>vyšívat</u> (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 繡)		

學(学) *xué* – WB kap.: 20

學(学)	<i>xué</i>	učit se, studovat; napodobovat, imitovat; vědomosti, znalosti; škola; vědní obor
● 臼 <i>jú</i> + 爻 <i>yáo</i> + 字 <i>zì</i> = ruce držící z obou stran + diagram pro věštění + „znak (čínského písma)“		
→ dítě 子 <i>zǐ</i> pod střešou učící se zacházet (= do obou rukou uchopit 臼 <i>jú</i>) s počítadlovými (věštebnými) bambusovými hůlkami (= dva křížky 爻 <i>yáo</i>), které se objevovaly například i ve znaku „vyučovat“ 教 <i>jiào</i> (srv. v 甲骨文 <i>jiǎgǔwén</i> : 𠂔); u znaku 學 <i>xué</i> v 甲骨文 <i>jiǎgǔwén</i> prvek „dítě“ pod střešou ještě schází a také „hůlky“ tam ještě nejsou zdvojené, na bronzích však už jsou všechny běžné prvky (tj. ruce, zdvojené hůlky a dítě pod střešou) přítomné (srv. v 甲骨文 <i>jiǎgǔwén</i> : 𠂔; na bronzích: 𠂔; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 學)		

燕 *yàn* – WB kap.: 26

燕	<i>yàn</i>	vlaštovka; být spokojený, radovat se; být nevázaný, být familiární; hodovat (substitut znaku 宴 <i>yàn</i> – pohostit, hostina)
● piktografické zpodobení vlaštovky (srv. v 甲骨文 <i>jiǎgǔwén</i> : 𠂔; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 燕)		

央 *yāng* – WB kap.: 20

央	<i>yāng</i>	centrální, centrum; snažně prosit; skončit
→ muž <u>centrálně</u> vyvažující náklad, který nese na tyči jako na vahadle (srv. v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i> : 央; na bronzích: 央; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 央)		

約(约) *yāo* viz *yuē*佻 *yáo* viz *tiáo*窈 *yǎo* – WB kap.: 21

窈	<i>yǎo</i>	hluboký, daleký, skrytý; temný, tajemný, záhadný, obskurní; jemný, vytríbený, půvabný
● 穴 <i>xué</i> + 幼 <i>yòu</i> = „jeskyně“ (R.116) + dětský		
→ pro děti 幼 <i>yòu</i> je každá jeskyně 穴 <i>xué</i> <u>tajemná</u> (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 窈)		

要/嬖/嬖/嬖 *yào* – WB kap.: 27

要/嬖/嬖/嬖	<i>yào</i>	chtít, žádat, dát si; potřebovat, je třeba ; důležitý, závažný, hlavní; jestliže, kdyby ; <i>ukazatel budoucího času</i>
	<i>yāo</i>	požadovat, žádat, nutit
● 西 <i>xī</i> + 女 <i>nǚ</i> = „západ“ (R.146) + „žena“ (R.38)		
→ ruce, které chytily ženu v pase, může být vyjádření pro „chtít ženu“; existují ale i pokusy interpretovat tento znak jako <u>potřebu</u> ženy rodit a zachycení rukou pomáhajících při porodu, srv. podobu archaického znaku: 𠂔 (srv. na bronzích 𠂔; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 𠂔)		

曳/曳 *yè* – MWD kap.: 27

曳/曳	<i>yè</i>	vléci, táhnout
→ ruce, které něco <u>táhnou</u> (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 曳)		

亦/𠂔 *yì* – GD/MWD kap.: 20

亦/𠂔	<i>yì</i>	také, rovněž, i (<i>kniž.</i>)
→ člověk s roztaženými rukama, a <u>rovněž i</u> s vyznačenými podpažními jamkami (srv. v 甲骨文 <i>jiǎgǔwén</i> : 𠂔; na bronzích: 𠂔; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 𠂔)		

幽 yōu – MWD/BD kap.: 21

幽	yōu	skrytý; hluboký, vzdálený; tichý; tmavý; osamělý; uvěznit
● 山 shān + 幺 yāo = hora (R.46) + drobounký, samotinký, vlákno		
→ být lapen/spoután 玄 xuán/幺 yāo a <u>uvězněn</u> , <u>osamělý</u> v horách 山 shān (srv. v 甲骨文 jiǎgǔwén: 𠄎; na bronzích: 𠄎; v 篆书 zhuàn shū: 幽)		

憂(忧) yōu – WB kap.: 20

憂(忧)	yōu	rmoutit se; starat se
● 惓/惓 yōu + 攴 suī = zarmoucený; často + ploužit se (R.35)		
→ kdo se <u>rmoutí</u> , tak se celý zkormoucený 惓/惓 yōu jenom plouží 攴 suī (srv. na bronzích: 𠄎; v 篆书 zhuàn shū: 憂)		

優 yōu – GD kap.: 20

優	yōu	zármutek, hoře, žal, smutek, stesk
● 𠄎 xīn + 憂 yōu = srdce (R.61 心 v pozici vlevo) + rmoutit se/starat se		
→ kdo chodí 攴 podle srdce 心, má z toho těžkou hlavu 頁, a má v srdci <u>žal</u> (srv. v 篆书 zhuàn shū: 優)		

幼 yòu MWD kap.: 21

幼	yòu	mladý, mladičský, dětský; pečovat o malé dítě
● 幺 yāo + 力 lì = drobounký, samotinký, vlákno + síla (R.19)		
→ lapit něco či někoho 玄 xuán/幺 yāo spoutat něco či někoho silami 力 lì <u>malého dítě</u> (srv. v 甲骨文 jiǎgǔwén: 𠄎; na bronzích: 𠄎; v 篆书 zhuàn shū: 幼)		

愚 yú – WB kap.: 20

愚	yú	hloupý, tupý
● 心 xīn + 禺 yù = „srdce“ (R.61) + opice, figurka		
→ mít mysl/srdce 心 xīn, jež se dokáže jen opičit 禺 yù, tj. být tak <u>hloupý</u> (srv. na bronzích: 𠄎; v 篆书 zhuàn shū: 愚)		

餘(余/余) yú – WB kap.: 20

餘(余/余)	yú	zbytek; nadbytek; přes, a něco
● 食 shí + 余 yú = jídlo (R.184 食 v pozici vlevo) + „zbytek“		
→ <u>zbytek</u> 余 yú jídla 食 shí nazbyt (srv. v 篆书 zhuàn shū: 餘)		

禺 *yú* viz *yù*

雨 *yǔ* – WB kap.: 23

雨	<i>yǔ</i>	děšť (R.173)
→ kapky <u>deště</u> padající shůry dolů (srv. v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i> : 𩇛; na bronzích: 𩇛; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 𩇛)		

語(语) *yǔ* – MWD/BD kap.: 22

語(语)	<i>yǔ</i>	jazyk, řeč, mluvit, hovořit, úsloví, slova
● 言 <i>yán</i> + 吾 <i>wú</i> = „slova“ (R.149) + „já“ (<i>kniž.</i>)		
→ <u>slova</u> 言 <i>yán</i> , která já 吾 <i>wú</i> <u>hovořím</u> (srv. na bronzích: 𩇛; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 𩇛)		

域 *yù* – WB kap.: 25

域	<i>yù</i>	hranice, země, oblast; žít, přebývat
● 土 <i>tǔ</i> + 或 <i>huò</i> = „půda“ (R.32) + „snad“, „nebo“		
→ opevněný 或 <i>huò</i> kus země 土 <i>tǔ</i> jako <u>oblast</u> kde se dá <u>žít</u> (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 域)		

禺 *yù/yú* viz MWD kap.: 20

禺	<i>yù/yú</i>	opice; figurka (namísto 偶 <i>ǒu</i>); poledne; území; had
→ původně ruka 又 <i>yòu</i> držící <u>hada</u> (srv. na bronzích: 𩇛; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 𩇛)		

𩇛 *yù/zhù/zhōu* – MWD kap.: 20

𩇛	<i>yù</i>	prodávat (co), obchodovat (s čím), dát výkupné za nevěstu; krmit; mladý, nezralý, nezkušený
	<i>zhù/zhōu</i>	rýžový odvar, kaše
● 粥 <i>zhù/zhōu</i> + 鬲 <i>lì</i> = rýžová kaše + trojnožka		
→ <u>rýžová kaše</u> vařená 粥 <i>zhù/zhōu</i> na trojnožce 鬲 <i>lì</i> (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 𩇛)		

元 *yuán* – MWD kap.: 20

元	<i>yuán</i>	první, hlavní; základní; počátek; yuan/jüan (jednotka čínské měny)
● 儿 <i>ér</i> + 二 <i>èr</i> = syn (R.10) + „dva“ (R.7)		
→ to, co je nad 二/二/上 <i>shàng</i> člověkem 儿 <i>ér</i> (<i>nohy člověka</i>), tedy to <u>první</u> , to <u>hlavní</u> (srv. v 甲骨文 <i>jiǎgǔwén</i> : 𠂔; na bronzích: 𠂔; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 𠂔)		

遠(远) *yuǎn/yuàn* – WB kap.: 25

遠(远)	<i>yuǎn/yuàn</i>	daleký, vzdálený, hluboký; daleko
● 辶 <i>chuò</i> + 袁 <i>yuán</i> = kráčet (R.162) + elegantní dlouhá vlající róba(?)		
→ „rozevlátá“ róba 袁 <i>yuán</i> <u>daleko</u> dosahující 辶 <i>chuò</i> (srv. na bronzích: 𠂔; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 𠂔)		

遠(远) *yuàn* viz *yuǎn*約(约) *yuē/yāo* – WB kap.: 27

約(约)	<i>yuē</i>	smlouva, úmluva, dohoda, kontrakt; vázat; domluvit se (na něčem), smluvit si (něco); přibližně ; motouz
	<i>yāo</i>	vážít
● 糸 <i>sī</i> + 勺 <i>sháo</i> = hedvábí (R.120) + lžíce		
→ zavázat 糸 <i>sī</i> obě strany <u>dohodou</u> , stvrzenou na závěr ještě kalíškem 勺 <i>sháo</i> vína (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 𠂔)		

閱(阅) *yuè* – WB kap.: 21

閱(阅)	<i>yuè</i>	číst; prohlížet, přehlížet, kontrolovat
● 門 <i>mén</i> + 兑 <i>duì</i> = „dveře“ (R.169) + měnit		
→ <u>kontrolovat</u> ve dveřích 門 <i>mén</i> , co si lidé sdělují/směňují 兑 <i>duì</i> (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 閱)		

樂(乐) *yuè* viz *lè*說(说) *yuè* viz *shuō*哉 *zāi* – WB kap.: 20

哉	<i>zāi</i>	finální partikule vyjadřující údiv, žal či překvapení, případně též rétorickou otázku či výkřik: Vždyť...!
● 口 <i>kǒu</i> + 戔 <i>zāi</i> = „ústa“ (R.30) + zranit		
→ onomatopoeie vyjadřující překvapení 口 <i>kǒu</i> v momentě zasažení halapartnou 戔 <i>zāi</i> (srv. na bronzích: 戔; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 戔)		

躁 *zào* – WB kap.: 26

躁	<i>zào</i>	podrážděný, vznětlivý, prudký, neklidný, netrpělivý, uspěchaný
● 足 <i>zú</i> + 巢 <i>zào/qiāo</i> = noha (R.157) + štěbetání ptáků/hlučný		
→ 足 <i>zú</i> vyběhnout <u>podrážděn</u> „řevem“ štěbetajících ptáků 巢 <i>zào</i> (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 𠂔)		

賊(賊) *zéi* – WB kap.: 19

賊(賊)	<i>zéi</i>	zloděj
● 貝 <i>bèi</i> + 戎 <i>róng</i> = „mušle“ (R.154) + „zbraň“		
→ ten, kdo se se zbraní 戎 <i>róng</i> v ruce zmocnil peněz 貝 <i>bèi</i> , je <u>zloděj</u> (srv. na bronzích: 𠂔; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 𠂔)		

章 *zhāng* – MWD/BD kap.: 22

章	<i>zhāng</i>	hlava, kapitola; řád, pořádek; stanovy, ustanovení, pravidla; pečeť, razítko
● 音 <i>yīn</i> + 十 <i>shí</i> = „zvuk“ (R.180) + „deset“ (R.24)		
→ deset 十 <i>shí</i> promluv 音 <i>yīn</i> skládá <u>kapitolu</u> (srv. na bronzích: 𠂔; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 𠂔)		

彰 *zhāng* – WB kap.: 22

彰	<i>zhāng</i>	barevný, ozdobný, nápadný, zřejmý, jasný; projevovat se, činit známým, chválit
● 章 <i>zhāng</i> + 彡 <i>shān</i> = „kapitola“ + perý (R.59)		
→ být <u>chválen</u> (být na výsluní, ve světle slunečních paprsků 彡 <i>shān</i>) pro pořádek 章 <i>zhāng</i> (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 𠂔)		

昭 *zhāo* – WB kap.: 20

昭	<i>zhāo</i>	jasný, zřejmý
● 日 <i>rì</i> + 召 <i>zhào</i> = slunce (R.72) + svolávat		
→ svolávat 召 <i>zhào</i> , co je nad slunce 日 <i>rì</i> <u>jasnější</u> (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 𠂔)		

朝/朝 *zhāo/cháo* – WB kap.: 23

朝/朝	<i>zhāo</i>	ráno, ranní
	<i>cháo</i>	(být obrácen) směrem k, směřovat k; dynastie, královský dvůr
→ levá část znaku nahrazuje archaický znak 𠂔 <i>gàn</i> (v pečetním písmu: 𠂔) s významem „úsvit“, pravá část znaku nahrazuje determinativem „měsíc“ 月 <i>yùe</i> původní zobrazení „lodky“ 舟 <i>zhōu</i> nebo řeky 川 <i>chuān</i> , tedy <u>ráno</u> zobrazené jako slunce vycházející nad vodou (srv. na bronzích: 𠂔; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 𠂔)		

兆/𠂔 *zhào* – WB kap.: 20

兆/𠂔	<i>zhào</i>	znamení, předzvěst; předpovídat; trilion
→ <u>předpovídat</u> podle štěrby (srv. v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i> : 𠂔; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 𠂔)		

兆 zhào – MWD kap.: 20

兆	zhào	místo k pochování oběti; oběť
● 土 tǔ + 兆 zhào = „země“ (R.32) + „znamení“		
→ půda 土 tǔ, která vykazuje známky 兆 zhào <u>místa s pochovanou obětí</u> (srv. v 篆书 zhuàn shū: 塋)		

轍(辙) zhē viz zhé WB kap.: 27

謫(谪) zhé – WB kap.: 27

謫(谪)	zhé	vykázat, vyhostit, vyhnat, sesadit, poslat do exilu, trestat; obvinění; chyby v řeči
● 言 yán + 商 dì = „slova“ (R.149) + stonek, snop, základna		
→ mluví 言 yán jako by měl v ústech snop 商 dì (srv. v 篆书 zhuàn shū: 謫)		

轍(辙) zhé/zhē/chè – WB kap.: 27

轍(辙)	zhé/zhē/chè	odstranit, zničit, ustoupit, stáhnout se, koleje (od kol), stopy (vozů), cesta
● 車 chē + 徹 chē (切 chē/qiē) = „vůz“ (R.159) + pronikat, prostupovat (vyříznout)		
→ kudy vozidla 車 chē <u>ustoupila se</u> pozná podle <u>stop</u> jejich <u>kol</u> – toho, jak do země pronikaly <u>koleje</u> 徹 chē od jejich kol (srv. v 篆书 zhuàn shū: 轍)		

真/眞 zhēn – WB kap.: 21

真/眞	zhēn	skutečný, reálný, pravý, pravdivý; skutečně, opravdu, zřetelně
● 士 shì/匕 bǐ + 具 jù = „učenec“ (R.33)/obrácená osoba + nástroj, být nadán		
→ jen osoba přísahající na bronzovou trojnožku 眞 zhēn, používanou k rozžhavení želvích krunýřů při věštění, zaručuje, že je něco <u>skutečné</u> a <u>pravdivé</u> (srv. na bronzích: 眞; v 篆书 zhuàn shū: 眞)		

直/直 zhí – WB kap.: 22

直/直	zhí	rovný, přímý, přímo, rovně; vertikální, vztyčený, svislý; upřímný, otevřený; stále
● 十 shí + 目 mù + 乚 yǐ = „deset“ + „oko“ (R.109) + <i>druhý z tzv. nebeských kmenů</i> (R.5 乙 var.)		
→ hledět <u>přímo</u> za nosem, resp. kam oko 目 mù <u>rovně</u> (či <u>svisle</u> , <u>vertikálně</u> vzhůru?) směřuje, dívat se <u>zpřímá</u> (srv. v 甲骨文 jiǎ gǔ wén: 𠄎; na bronzích: 𠄎; v 篆书 zhuàn shū: 直)		

止 *zhǐ* – WB kap.: 20

止	<i>zhǐ</i>	zastavit (se), přestat; pouze, jenom
→ piktografické znázornění stopy lidské nohy je označením místa, kde se noha <u>zastavila</u> (srv. v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i> : 止; na bronzích: 止; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 止)		

終(终) *zhōng* – WB kap.: 23

終(终)	<i>zhōng</i>	konec; dojít konce; trvat; zemřít
● 糸 <i>sī</i> + 冬 <i>dōng</i> = hedvábí (R.120) + „zima“		
→ piktografické zobrazení <u>konce</u> „ <i>quipu</i> “ (uzlového provazu/písma) označovalo zakončení životní cesty; determinativ 糸 <i>sī</i> byl přidán až v pečetním písmu (srv. v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i> : 終; na bronzích: 終; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 終)		

周 *zhōu* – WB kap.: 25

周	<i>zhōu</i>	okruh; kolo; okolí, kolem; týden; dynastie Čou; důkladný, pečlivý; (široce) rozšířený; těsný, hustý
● 冂 <i>qiōng</i> + 土 <i>tǔ</i> + 口 <i>kǒu</i> = (po)hraniční oblast (R.13) + „půda“ (R.32) + „ústa“ (R.30)		
→ zřejmě původně rozsah půdy přidělovaný pro pěstování plodin za <u>dynastie Čou</u> (srv. v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i> : 周; na bronzích: 周; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 周)		

鬻 *zhōu* viz yù驟(骤) *zhòu* – WB kap.: 23

驟(骤)	<i>zhòu</i>	náhlý, neočekávaný; pádit, běžet tryskem
● 馬 <i>mǎ</i> + 聚 <i>jù</i> = „kůň“ + „shromáždit se“		
→ objevit se 聚 <i>jù</i> <u>náhle</u> , jako když se kůň 馬 <i>mǎ</i> <u>přihltí tryskem</u> (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 驟)		

主 *zhǔ* – WB kap.: 26

主	<i>zhǔ</i>	majitel, vlastník, hospodář, vládce; Bůh; hostitel, pán domu; hlavní, stěžejní; vyslovovat se za; knot v lampě
● 亠 <i>tóu</i> + 土 <i>tǔ</i> = plamen + „země“, „hlína“ (R.32)		
→ <u>pán domu</u> držící v rukou hořící olejovou lampu (srv. v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i> : 主; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 主)		

齏 zhù viz yù

贅(贅) zhuì – WB kap.: 24

贅(贅)	zhuì	nadbytečný, zbytečný; být ručitelem
敖 áo + 貝 bèi = „potulovat se“ + mušle (R.154)		
→ nadbytečné peníze 貝 bèi lze nechat „potulovat“ 敖 áo, tj. použít je třeba jako půjčku (srv. v 篆书 zhuàn shū: 贅)		

𦵑 zhuó – BD kap.: 24

𦵑	zhuó	sešít, spojit
→ piktogram švů, které sešívají látku (srv. v 篆书 zhuàn shū: 𦵑)		

畎 zī – MWD kap.: 26

畎	zī	pustina, kalamita
田 tián + 𠂔 chuān = „pole“ (R.102) + „řeka“ (var. R.47 川)		
→ vodou 𠂔 chuān zpustošená pole“ 田 tián (srv. v 甲骨文 jiǎ gǔ wén: 畎, na bronzích: 畎; v 篆书 zhuàn shū: 畎)		

輜(輜) zī – WB kap.: 26

輜(輜)	zī	kočár; povozy; těžší vojenský vůz
車 chē + 畎 zī = „vůz“ (R.159) + zpustlá země		
→ povozy 車 chē znovu osídlující zpustlou zemi 畎 zī (srv. v 篆书 zhuàn shū: 輜)		

資(资) zī – WB kap.: 27

資(资)	zī	kapitál; prostředky; materiál sloužit (k něčemu)
次 cì + 貝 bèi = sled (R.115) + mušle/peníze (R.154)		
→ kapitál jako postupné 次 cì hromadění finančních prostředků 貝 bèi (srv. v 篆书 zhuàn shū: 資)		

賚/賚/賚(賚) zī viz jī

字 *zì* – WB kap.: 25

字	<i>zì</i>	znak (složený znak čínského písma); slovo ; písmo ; <i>druhé jméno, jež člověk obdrží až v plnoletosti</i> ; (dát někomu) „dospělé“ jméno; zasnoubit dívku
● ↗ <i>mián</i> + 子 <i>zǐ</i> = střecha (R.40) + „dítě“ (R.39)		
→ <u>zasnoubit dívku</u> nebo dát „dospělé“ <u>jméno</u> někomu, kdo byl dítě 子 <i>zǐ</i> , ale již dorostl věku pro vlastní střechu nad hlavou ↗ <i>mián</i> ; původně asi i nové dítě pod střechou, tj. „porod v domě“ (srv. na bronzích: ; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> :)		

LITERATURA

- Fellner, Rostislav. 2005. Využití genealogického a kontextuálního přístupu při výuce čínského znakového písma a při překládání nejstarší čínské literatury: příklad Tao te ťing. *Fragmenta Ioannea Collecta*, 2005, vol. 4, p. 5–26.
- Fellner, Rostislav. 2007. Nový překlad Starého mistra: Tao te ťing – kapitola 1. *Fragmenta Ioannea Collecta*, 2007, vol. 6, p. 103–138.
- Fellner Rostislav. 2008. Nový překlad Starého mistra: Tao te ťing – kapitola 2. *Fragmenta Ioannea Collecta*, 2008, vol. 8, p. 131–167.
- Fellner Rostislav. 2009. Nový překlad Starého mistra: Tao te ťing – kapitola 3. *Fragmenta Ioannea Collecta*, 2009, vol. 10, p. 73–93.
- Fellner Rostislav. 2010. Nový překlad Starého mistra: Tao te ťing – kapitola 4. *Fragmenta Ioannea Collecta*, 2010, vol. 12, p. 83–102.
- Fellner Rostislav. 2011. Nový překlad Starého mistra: Tao te ťing – kapitola 5. *Fragmenta Ioannea Collecta*, 2011, vol. 14, p. 35–56.
- Fellner Rostislav. 2012. Nový překlad Starého mistra: Tao te ťing – kapitola 6. *Fragmenta Ioannea Collecta*, 2012, vol. 16, p. 69–89.
- Fellner Rostislav. 2013a. Nový překlad Starého mistra: Tao te ťing – kapitola 7. *Fragmenta Ioannea Collecta*, 2013, vol. 18, p. 29–48.
- Fellner Rostislav. 2013b. Nový překlad Starého mistra: Tao te ťing – kapitola 8. *Fragmenta Ioannea Collecta*, 2013, vol. 18, p. 71–90.
- Fellner Rostislav. 2014. Nový překlad Starého mistra: Tao te ťing – kapitola 9. *Fragmenta Ioannea Collecta*, 2014, vol. 20, p. 31–50.
- Fellner, Rostislav. 2022a. *Tao te ťing krok za krokem (alternativní interpretace podle nálezů z archeologických vykopávek v Ma-wang tuej a Kuo.tien): text 1. kapitoly*. Všeradice, 2022. Skripta kompletovaná 9. 1. 2022 pro účastníky „Nového interpretačního kurzu Tao te ťingu“. Ekocentrum Bacín. Interní tisk pro účastníky kurzu, 66 stran. Retrieved on June 10, 2022, from <https://www.facebook.com/photo/?fbid=774005093517215&set=pob.100027231944852>.
- Fellner, Rostislav. 2022b. Sinogramy čínských znaků Tao te ťingu 1: 1.–9. kapitola. – *Fragmenta Ioannea Collecta*, 2022, vol. 31, p. 5–56.
- Fellner, Rostislav. 2024. Sinogramy čínských znaků Tao te ťingu 2: 10.–18. kapitola. *Fragmenta Ioannea Collecta*, 2024, vol. 33, p. 5–52.
- Lin Yutang. 1999. *Chinese-English Dictionary of Modern Usage*. Hong Kong: The Chinese University of Hong Kong.
Retrieved on September 30, 2024, from <https://humanum.arts.cuhk.edu.hk/Lexis/Lindict/>
- Ošanin, I. M. (red.) 1983. *Bol'soj kitajsko-russkij slovar'*. 1–4. Moskva: Nauka. 1983.
- Li, Leyi. 1993. *Tracing the roots of Chinese characters: 500 cases*. Beijing: Beijing Language and Culture University Press, 1994. ISBN 7-5619-0204-2/H.149.

Sears, Richard. (on-line). *Chinese Etymology*.

Retrieved on September 30, 2024, from <https://hanziyuan.net/>.

Slaměníková, Tereza & Uher, David. 2022. *Svět v sinogramech*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2022. ISBN 978-80-244-6206-6.

Vochala, Jaromír. 2003. *Čínsko – český, česko – čínský slovník*. Voznice: LEDA, 2003. ISBN 80-7335-011-4.

Yin, Binyong; Rohsenow, J. S. 1994. *Xian Dai Han Zi 现代汉字 Modern Chinese characters*. Beijing: Sinolingua, 1994. ISBN 7-80052-167-2.

Wang, Hongyuan. 1997. *“Han Zi Zi Yuan Ru Men” 漢字字源入門 – The origins of Chinese characters*. Beijing: Sinolingua, 1997. ISBN 7-80052-243-1.